

Годишен консолидиран доклад за дейността
Доклад на независимия одитор
Годишен консолидиран финансов отчет

БУЛГАРТЕЛ АД

31 декември 2019 г.

Съдържание

Страница

Годишен консолидиран доклад за дейността	i
Доклад на независимия одитор	-
Консолидиран отчет за финансовото състояние	1
Консолидиран отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход	3
Консолидиран отчет за промените в собствения капитал	4
Консолидиран отчет за паричните потоци	5
Пояснения към консолидирания финансов отчет	6

Булгартел АД

Годишен консолидиран доклад за дейността

31 декември 2019 г.

ГОДИШЕН КОНСОЛИДИРАН ДОКЛАД

ЗА ДЕЙНОСТТА ЗА 2019 ГОДИНА

Приет на заседание на Съвета на директорите на Булгартел АД с Протокол от 01.04.2020 г.

Настоящият доклад за дейността е изготвен в съответствие с разпоредбите на чл. 39 от Закона за счетоводството, изискванията на Търговския закон.

I. ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ

I. 1. Предмет на дейност

Групата Булгартел (Групата) се състои от Булгартел АД и дъщерно дружество Булгартел-Скопие ДООЕЛ.

- **Булгартел АД** е еднолично акционерно дружество, регистрирано по реда на Търговския закон.
- **Предметът на дейност на Групата** е търговска, маркетингова и инженерингова дейност по далекосъобщенията, изграждане, използване и поддържане на далекосъобщителни мрежи и информационни системи и предоставяне на далекосъобщителни и информационни услуги, както и всяка друга дейност, която не е забранена със закон.

I. 2. Кратка историческа справка. Правен статут, управление и структура

- Булгартел АД е регистрирано при СГС по ф.д. №13115/2004 г. партиден № 88632 том 1122 стр. 26 и вписано в Търговски регистър с ИТН 131341659.

- Със създаването на Булгартел АД като 100% дъщерно дружество на Булгаргаз ЕАД, се отделя търговската дейност в сферата на телекомуникациите от търговията и транзитирането на природен газ.

Дружеството-майка първоначално е регистрирано с капитал 300 000 (триста хиляди) лв., разпределени в 300 (триста) поименни непривилегировани акции с право на глас и с номинална стойност 1 000 (хиляда) лв. всяка една.

Към момента Дружеството-майка е с акционерен капитал 6 406 хил. лв. Собствеността на дружеството-майка е прехвърлена от „Български енергиен холдинг“ ЕАД на "Булгартрансгаз" ЕАД и "Електроенергиен системен оператор" ЕАД с равно участие.

- Към датата на изготвяне на доклада Дружеството-майка е с едностепенна система на управление. Дружеството-майка се ръководи от Общо събрание и Съвет на директорите, който възлага изпълнението на взетите решения, оперативното управление и представителството на Изпълнителен директор.

- **Персонал**

Към 31 декември 2019 г. списъчният брой на персонала на Групата по трудови правоотношения е 17 човека.

- Към 31.12.2019 г. оперираната от Групата преносната мрежа е с обща дължина 2 500 км. и покрива по-голямата част от територията на България. Осъществена е международна свързаност с чуждестранни телеком оператори в посока Румъния, Турция и Македония.

I. 3. Пазарна и инвестиционна стратегия

Бизнес моделът следван от Групата е на алтернативен телекомуникационен оператор от типа „Carrier of the carriers“, предоставящ на българския и европейския пазар наети национални и международни линии, надеждни и лесни за използване

телекомуникационни услуги за пренос на данни, видео, транзакции, и насложени IP услуги с гарантирано качество.

Целевият пазар на Групата са телекомуникационните оператори, Интернет доставчиците и системните интегратори, както и корпоративни клиенти с голям международен трафик и развита клонова мрежа в страната и извън нея. Маркетинг нишата на Групата е предоставяне на естествено защитена преносна среда на телеком оператори.

I. 4. Съответствие и база за изготвяне

Консолидираният финансов отчет включва финансовите отчети на Булгартел АД и на неговото дъщерно дружество Булгартел – Скопие ДООЕЛ. Финансовият отчет на дъщерното дружество се изготвя за същия отчетен период, както и този на компанията-майка.

Всички вътрешно-групови салда, сделки, приходи и разходи, както и печалби и загуби, които са резултат от вътрешно-групови сделки и са признати в консолидирания отчет за финансовото състояние, се елиминират изцяло.

Консолидираният финансов отчет към 31.12.2019 г. е изготвен в съответствие с Международните Стандарти за Финансово Отчитане (МСФО), разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от Европейския съюз. Консолидираният финансов отчет е изготвен в лева, закръглени до хиляда. Като база за изготвяне е използвана историческата цена.

I. 5. Отговорност на ръководството

Ръководството потвърждава, че е прилагало последователно адекватна счетоводна политика. Ръководството също така потвърждава, че се е придържало към действащите МСФО, приети от ЕС, както и че консолидираният финансов отчет е изготвен на принципа на действащото предприятие.

Ръководството е отговорно за коректното водене на счетоводните регистри, за целесъобразното управление на активите и за предприемането на необходимите мерки за избягването и откриването на евентуални злоупотреби и други нередности.

II. АНАЛИЗ НА КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ И РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ДЕЙНОСТТА НА ГРУПАТА

Финансово-счетоводният анализ се извършва с цел да бъдат изследвани различни показатели, които характеризират финансовото състояние и финансовите резултати на Групата - размер и динамика на извършените разходи и получени приходи; равнище и ефективност на използване на ресурсите; финансови резултати и рентабилност; обращаемост на оборотния капитал; ликвидност и платежоспособността на Групата и т.н.

II. 1. Анализ на консолидирания финансов резултат за 2019 г.

През 2019 г. Групата реализира нетна загуба в размер на 691 хил. лв. (при загуба от 589 хил. лв. за 2018 г.), или увеличаване на загубата с около 17% спрямо предходен период, което е поради начислена обезценка на вземанията.

Ръководството на Групата е анализирано възможността на Групата да продължи дейността си в бъдеще и е установило, че към момента това зависи от активната подкрепа на едноличните акционери.

Ръководството счита, че Групата може да продължи своята дейност в обозримо бъдеще и следователно, ще бъде в състояние да урежда пасивите си в нормален ход на неговата дейност, без да е необходимо да реализира съществена част от активите си или да предприема други принудителни мерки.

○ Приходи

Общите приходи на Групата за 2019 г. са 2 728 хил. лв., което е с 135 хил. лв. по-малко от предходен период (2018 г: 2 863 хил. лв.), или с близо 5% намаление.

○ Разходи

Оперативните разходи (с изключение на разходите за амортизации) на Групата за 2019 г. са в размер на 2 580 хил. лв., което е с около 3% повече от 2018 г. Амортизационните отчисления са в размер на 717 хил. лв., което представлява 26% от приходите и 28% от оперативните разходи на Групата за периода. Всички видове разходи са съобразени с текущото финансово състояние и са сведени до необходимостта за нормалното и устойчиво развитие на Групата.

Постигнатите резултати от дейността на Групата за периода, със съпоставими сравнителни данни за предходния период са представени в таблицата, както следва:

ПОКАЗАТЕЛИ от консолидиран финансов отчет, хил. лв.	отчет хил. лв.	отчет хил. лв.	Изменение 2019/2018	
	31.12.2019	31.12.2018	хил. лв.	%
Общо приходи от дейността	2 728	2 863	(135)	(4.72%)
Общо разходи за дейността	3 297	3 318	(21)	(0.63%)
EBITDA	148	367	(219)	(59.67%)
EBIT	(569)	(455)	(114)	25.05%
EBT	(708)	(602)	(106)	17.61%
Дълготрайни материални активи	9 115	8 832	283	3.20%
Общо активи	10 532	10 979	(447)	(4.07%)
текущи активи	912	1 772	(860)	(48.53%)
текущи пасиви	2 215	2 243	(28)	(1.25%)
Парични наличности	374	1 145	(771)	(67.34%)
Оборотен капитал	(443)	(471)	28	(5.94%)
Собствен капитал	3 083	3 785	(702)	(18.55%)
акционерен капитал	6 406	6 406	-	-
резерви	374	387	(13)	(3.36%)
неразпределена загуба	(3 697)	(3 008)	(689)	22.91%
загуба от текущ период	(691)	(589)	(102)	17.32%
Дългосрочни заеми	1 011	1 544	(533)	(34.52%)
Численост на персонала, бр.	17	16	1	6.25%

II. 2. Анализ на консолидираното финансово състояние

○ Показатели за ефективност

Коефициенти	2019 г.	2018 г.	% на изменение
Коефициент на ефективност на разходите (приходи/разходи)	0.83	0.86	-4.11%
Коефициент на ефективност на приходите (разходи/приходи)	1.21	1.16	4.28%

○ Показатели за рентабилност

Тъй като Групата реализира нетна загуба, коефициентите за рентабилност са отрицателни.

Показатели	2019 г.	2018 г.	% на изменение
Рентабилност на продажбите (нетна загуба/приходи от продажби)	-25.33%	-20.57%	23.12%
Рентабилност на собствения капитал (нетна загуба/собствен капитал)	-22.41%	-15.56%	44.03%
Рентабилност на активите (нетна загуба/ общо активи)	-6.56%	-5.36%	22.30%

○ Показатели за ликвидност

Ликвидността е предпоставка за платежоспособността на предприятието. Показателите за ликвидност са количествени характеристики на способността на предприятието да изплаща текущите си задължения с наличните краткотрайни активи. В последните не се включват разходите за бъдещи периоди. Показателите за ликвидност в края на отчетния период са:

- **обща ликвидност** (краткотрайни активи/краткосрочни задължения) – **0.41**;
- **абсолютна ликвидност** (парични средства/текущи задължения) – **0.17**

Коефициентът за абсолютна ликвидност е под единица, което означава, че групата към настоящия момент няма много добра ликвидност, поради малкото си налични парични средства.

○ Показатели за платежоспособност

Един от основните показатели за анализ на финансовата автономност на фирмата е коефициентът на платежоспособност. Той изразява степента на покритие на дългосрочните задължения със собствения капитал на Групата.

Коефициенти	2019 г.	2018 г.	% на изменение
Коефициент на платежоспособност (собствен капитал/привлечен капитал)	0.41	0.53	(21.34%)
Коефициент на обща задлъжнялост (привлечен капитал/собствен капитал)	2.42	1.90	27.12%

Дългосрочни задължения включват задължения към персонала при пенсиониране в размер на 28 хил. лв. (26 хил. лв. за 2018 г.), пасиви по отсрочени данъци съответно в

размер на 67 хил. лв. за 2019 г. (84 хил. лв. за 2018 г.) и предплащания от клиенти в размер на 3 653 хил. лв. при 3 297 хил. лв. за 2018 г.

С решение на СД на БЕХ Протокол 52-2019/06.08.2019 г. се променя срокът на плащане на главница по договор за заем №95-2016 г. между "Булгартел" АД и "БЕХ" ЕАД. Срок на действие до 31.12.2021 г., срок на изплащане на главница - 30 месеца, считано за периода от 31.07.2019 г. до 31.12.2021 г.

Към 31.12.2019 г. начислената лихва по кредитното споразумение е в размер на 122 хил. лв.

II. 3. Рискови фактори за дейността на Групата

Рискът, свързан с дейността на Групата се определя от въздействието на две отделни категории риск. Първата - систематичен риск - обуславя се от въздействието на макроикономическата среда, в която Групата осъществява своята дейност, който не подлежи на управление от страна на ръководен екип на Групата, но се контролира с цел намаляване на въздействията му. Втората - несистематичения риск, който е пряко относим към дейността на Групата и в голяма степен може да се управлява от мениджмънта.

II.3.1. Систематичен риск

Инфлационен риск

Инфлационният риск е свързан с вероятността от значително покачване на покупните цени на стоки и услуги, което би довело до намаляване на доходите, а оттам и до свиване на потребителското търсене и ограничаване растежа на икономиката на страната.

Политически риск

Този риск е свързан с вероятността от възникване на външно или вътрешнополитически сътресения и неблагоприятни промени в европейското и/или националното законодателство, в резултат на което средата, в която оперират местните стопански субекти се променя негативно.

Валутен риск

В дейността на Групата като цяло засега не е съществувал валутен риск, тъй като сделките на Групата се сключват в лева и евро.

Лихвен риск

Лихвеният риск е свързан с възможността лихвените равнища при които Групата финансира своята дейност, да се повишат и в резултат нетните приходи на Групата да намалее. Този риск се управлява посредством използване на различни източници за финансиране (търговски заеми, вътрешно-фирмена задлъжнялост, банкови кредити и др.)

II.3.2. Несистематичен риск

Секторен риск

Поражда се от влиянието на технологичните промени в отрасъла върху доходите и паричните потоци, агресивността на мениджмънта, силната конкуренция на външни и вътрешни производители и други. По отношение на дейността на Групата секторният риск е висок, тъй като с всяка изминала година се изостря конкурентната борба на телеком пазара. По тази причина Групата се стреми да увеличи относителния дял на международните и транзитните услуги, където рискът е значително по-нисък от този на вътрешния пазар.

Бизнес риск

Бизнес рискът се определя от спецификата на дейност на Групата. Това най-вече е несигурността за получаване на приходи.

Към момента този риск е сравнително висок, поради което Групата полага сериозни усилия за поддържане ежедневен пряк контакт с реалните и потенциални клиенти, гъвкаво реагиране при възникване на проблеми с цел максимална защита на интересите на Групата.

Ценови риск

Динамичността на телеком пазара, финансовата криза, както и съществуващата нелоялна конкуренция прави непредсказуеми ценовите нива на пазара, освен факта, че цените се движат стремително надолу. За противодействие на този риск Групата полага усилия за задържане на лоялни клиенти с персонално отношение и дългосрочни договори за закупуване на услуги от 1 до 3 години.

Финансов риск (Риск на паричния поток)

На фона на финансовата и икономическа криза и фактът, че Групата предоставя услуги на клиенти, работещи във високо-рискова среда, рискът от загуба поради неплащане на задълженията на длъжник за предоставени услуги е висок. За управление и минимизиране на този риск, в Групата ежеседмично се извършва контрол върху събираемостта на вземанията и се прилага консолидиран подход към всеки длъжник – точно изясняване на причините за закъснението в плащанията и прилагане на най-подходящите мерки и методи за събиране на задължението. За ситуации, при които длъжникът регулярно закъснява и не извършва плащания съществува установен ред, при който случаят се предава на адвокатското дружество обслужващо Групата, което предприема съответните действия по събиране на задълженията по съдебен ред.

Повече информация относно финансовите активи и пасиви по категории на Групата има в пояснение 29 и 30 от годишния консолидиран финансов отчет към 31.12.2019 г.

II. 4. Информация за сделки със свързани лица

За годината приключваща на 31 декември 2019 г. между предприятията от Групата на Булгартел АД и предприятията, които са под общ съвместен контрол с Групата са осъществени следните сделки:

В хил. лв.	31.12.2019	31.12.2018
Покупки	475	513
Продажби	65	93
Търговски вземания	1	1
Търговски задължения	2 256	2 930
в т. ч. задължения от получени заеми	2 237	2 905

II.5. Пости ангажменти, условни задължения и други съществени събития

През годината няма предявени гаранционни или правни иски към Групата.

Ръководството на Групата не счита, че съществуват съществени рискове в резултат на динамичната фискална и регулаторна среда в България, които биха наложили корекции в консолидирания финансов отчет за годината, приключила на 31 декември 2019 г.

III. ВАЖНИ СЪБИТИЯ НАСТЪПИЛИ СЛЕД ДАТАТА НА СЪСТАВЯНЕ НА ГОДИШНИЯ КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

Не са възникнали коригиращи събития или други значителни некоригиращи събития между датата на консолидирания финансов отчет и датата на одобрението му за публикуване с изключение на посоченото по-долу:

В началото на 2020 г. поради разпространението на нов коронавирус (Covid-19) в световен мащаб се появиха затруднения в бизнеса и икономическата дейност на редица предприятия и цели икономически отрасли. На 11.03.2020 г. Световната здравна организация обяви и наличието на пандемия от коронавирус (Covid-19). Тъй като ситуацията и предприетите мерки от държавните власти са изключително динамични, ръководството на Групата не е в състояние да оцени влиянието на коронавирус пандемията върху бъдещото финансово състояние и резултатите от дейността и, но счита, че въздействието ще има негативен ефект върху дейността на Групата.

IV. ПЕРСПЕКТИВИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ГРУПАТА

Запазване и разширяване на позицията на доставчик на услуги на международния пазар на едро, разширяване на бизнеса на Балканите в посока Западна Европа и др.

Към настоящия момент Групата е реализирала позиции на международния пазар на едро. Много важна задача за компанията е тези позиции да се запазят и да се разшири бизнеса в тази област.

Запазване и разширяване на позицията на доставчик на услуги на националния пазар на едро - От голямо значение за Групата е запазването и особено увеличаването на броя на клиентите от националния пазар на едро както и приходите от тях. Имайки напълно разнообразно географско трасе от всички останали оператори, както и във връзка с технологията на изграждане на оптичното трасе – в защитена зона,

компанията има пълни предпоставки за възможности за конкуриране и предоставяне на основни и резервни свързаности на другите лицензирани оператори.

От съществено значение за разширяване на приходите е въвеждане на нови услуги, като пречистен трафик и специфична техническа поддръжка. Много от клиентите по страната се нуждаят от техническа поддръжка поради липса на обучени специалисти при изграждане и настройки на услугите, които закупуват от доставчици, както и при предоставянето им на техни клиенти.

Запазване на позицията си на пазара на корпоративни клиенти и развитие на Булгартел като корпоративен доставчик на комуникационни и IT услуги на стратегически клиенти

С цел поддържане на алтернативни източници на приходи, диверсификация, както и реализация на стратегически партньорства за Групата е важно поддържането на клиентска база от пазара на корпоративни клиенти, чрез предлагане на услуги от портфолиото на компанията, предлагане на бънделирани услуги, в зависимост от конкретните нужди на клиента, включващи Бизнес интернет; клиентски частни мрежи за реализиране на директна свързаност между офисите, международни линии, системна интеграция, поддръжка и др.

Този сегмент не е основен фокус на търговски усилия, имайки предвид неизвестността на бранда и липсата на предпоставки за голям обем продажби към момента в този сегмент.

Интеграция на оптичните мрежи на дружествата в БЕХ

Затваряне на оптичен пръстен през северното трасе посредством оптичната мрежа на ЕСО и Булгартрансгаз ще доведе до нови възможности както в разширение на покритието на мрежата и изграждане на нови точки на присъствие на Групата, така и в чисто технологично отношение. Би се осигурила възможност за оптималното използване на вече въведената MPLS технология, с което да бъдат удовлетворени най-съвременните изисквания на клиентите по отношение на технологичните възможности на тази платформа, както и да се осигури възможност за използването на едно от основните ѝ качества – автоматично възстановяване на свързаност по алтернативно трасе. Друго основно предимство на тази технология е приоритизация на трафика и по-добро уплътнение на закупената честотна лента от клиента.

Модернизация и оптимизация на мрежата и развитие на продуктовото портфолио -

Въвеждането на MPLS технологията осигури възможност за надеждно предоставяне на съществуващите Ethernet базирани услуги и може да осигури възможност за автоматично възстановяване на отпаднали трасета при наличие на алтернативен път между съответните точки на свързване. Освен, че се е наложила като предпочитана технология на пазара в момента технологията е предпоставка за развитие и предоставяне на специфични клиентски решения.

В следващите две години преносът на данни на ниво 100 Гбпс ламбда ще бъде предпочитан от международните и ще измести традиционните 10 Гбпс ламбди. Би могло да се извърши и оптимизация на мрежата за национално покритие, като опорната мрежа се изгради изцяло по новата 100 Гигабитова мреж.

Инвестиции

За 2020 година се предвиждат средства, осигуряващи нормално функциониране на мрежата и услугите, както и инвестиции, които ще бъдат направени за разширение на мрежата, свързани с директни продажби на други национални и международни оператори.

Персонал

Политиката на Групата по отношение мотивацията, стимулирането, заплащането на персонала и разработването на компетентностите модели, цели формиране във всеки служител на удовлетвореност от работата му и ясни позиции относно това какво поведение е необходимо за успешното му трудово представяне. Стратегиите за привличане, поддържане и постигане на съгласие с персонала са едни от най-важните и основни за мениджмънта на Групата и се разработват на основата на теориите за мотивацията, както и на стратегически подходи при разработването на компетентностен модел.

И през 2020 година ръководството на Групата регулярно ще идентифицира къде са най-големите затруднения в бизнеса и посредством това ще се дефинират сферите и темите за обучение. Програмата за обучение има за приоритет предимно вътрешните обучения и участието на Групата в европейски проекти за развитие на човешките ресурси. Към момента Групата разполага с висококвалифицирани специалисти, преминали всички курсове за получаване на степен Cisco Professional и необходимото обучение за работа с наличното DWDM оборудване на Infinera.

V. НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА И РАЗВОЙНА ДЕЙНОСТ

Групата няма и не предвижда инвестиции в областта на научноизследователската и развойна дейност, тъй като предметът не предполага подобни действия.

VI. ИНФОРМАЦИЯ ИЗИСКВАНА ПО РЕДА НА ЧЛ. 187Д И ЧЛ. 247 ОТ ТЪРГОВСКИЯ ЗАКОН

Регистрираният капитал на Дружеството-майка се състои от 6 406 на брой поименни акции с право на глас с номинална стойност в размер на 1 000 лв. за акция. На 10.11.2017г. с решение протокол 69-2017/07.11.2017г. на СД на „Български енергиен холдинг“ ЕАД, се джирова безусловно и неотменимо с Временно удостоверение № 003 от 23.10.2017, удостоверяващо права върху записани и изцяло платени 3 203 / три хиляди двеста и три/ броя поименни акции, с номинална стойност BGN 1000/ хиляда лева/ всяка, с номера от №0001 до № 3 203, на "Електроенергиен Системен Оператор" ЕАД вписано в Търговския регистър по вписванията с ЕИК 175201304, представляващи 50% / петдесет процента/ от капитала на Булгартел АД и Временно удостоверение № 004 от 23.10.2017, удостоверяващо права върху записани и изцяло платени 3 203 / три хиляди двеста и три/ броя поименни акции, с номинална стойност BGN 1000/ хиляда лева/ всяка, с номера от № 3 204 до № 6 406 на "Булгартрансгаз"

ЕАД вписано в Търговския регистър по вписванията с ЕИК 175203478 представляващи 50% / петдесет процента/ от капитала на Булгартел АД. Промяната е отразена в Търговския регистър по партидите на новите акционери. На 18.12.2018 г. в Търговския регистър по партидата на Булгартел е отразена промяната в правно-организационната форма.

Към датата на изготвяне на отчета Дружеството-майка е акционерно дружество. Членовете на Съвета на Директорите на „Булгартел” АД не притежават и не са притежавали, придобивали или прехвърляли акции и облигации на Групата, също както и нямат права да придобиват такива.

Към 31 декември 2019 г., Съветът на директорите се състои от следните членове:

1. Моника Александрова
2. Ирена Узунова
3. Пламен Църноречки

Изпълнителен Директор на Дружеството-майка към 31 декември 2019 г. е Пламен Църноречки.

Групата не притежава собствени акции.

Възнагражденията, получени от членовете на Съвета на Директорите и Изпълнителния Директор на „Булгартел” АД през 2019 г., са общо 135 хил. лв.

През годината няма придобити, притежавани и прехвърлени от членовете на съветите акции и облигации на Групата.

Членовете на съветите нямат право да придобиват акции и облигации на Групата.

Участието към 31.12.2019 г. на членовете на Съвета на Директорите на "Булгартел" АД в търговски дружества като неограничено отговорни съдружници, притежаване на повече от 25 на сто от капитала на друго дружество, както и участие в управлението на други дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвети, е както следва:

- Моника Александрова - члена на СД на "Интер Експо и конгресен център" АД, управител и едноличен собственик на капитала на "РПР Партнърс" ЕООД
- Ирена Узунова - председател на СД на "Многопрофилна болница за активно лечение" АД гр. Хасково
- Пламен Църноречки- без участие

"Булгартел" АД не е сключвало каквито и да е договори по смисъла на чл.240б от Търговския закон.

VII. НАЛИЧИЕ НА КЛОНОВА МРЕЖА

Групата няма клонове.

Дата 01 април 2020 г.

Пламен Църноречки

Изпълнителен директор

Булгартел АД

Грант Торнтон ООД
адрес: бул. Черни връх № 26, 1421 София
адрес: ул. Параскева Николау №4, 9000 Варна
тел.: (+3592) 987 28 79, (+35952) 69 55 44
факс: (+3592) 980 48 24, (+35952) 69 55 33
ел. поща: office@bg.gt.com
уеб сайт: www.grantthornton.bg

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР

До акционерите на
Булгартел АД
кв. Дървеница, бл. 19
Сграда Кинтекс
Офис Булгартел
1756 София, България

Доклад относно одита на консолидирания финансов отчет

Квалифицирано мнение

Ние извършихме одит на консолидирания финансов отчет на Булгартел АД и неговото дъщерно дружество Булгартел Скопие ДООЕЛ, Република Северна Македония („Групата“), съдържащ консолидирания отчет за финансовото състояние към 31 декември 2019 г. и консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход, консолидирания отчет за промените в собствения капитал и консолидирания отчет за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и пояснителните приложения към консолидирания финансов отчет, включващи и обобщено оповестяване на съществените счетоводни политики.

По наше мнение, с изключение на ефекта от въпроса, описан в раздела от нашия доклад „База за изразяване на квалифицирано мнение“, приложеният финансов отчет дава вярна и честна представа за финансовото състояние на Дружеството към 31 декември 2019 г., неговите финансови резултати от дейността и паричните му потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от ЕС и българското законодателство.

База за изразяване на квалифицирано мнение

Както е посочено в пояснение 5 към 31 декември 2019 г. Групата отчита в стойността на позиция „Машини и съоръжения“ разходи за придобиване на нетекущи активи на стойност 1 148 хил. лв. Тази сума е отчетена през предходни периоди във връзка с изграждане на оптично трасе на територията на Република Северна Македония. Ние не бяхме в състояние да получим достатъчни и уместни одиторски доказателства за възстановимата стойност на тези активи, за да придобием разумна степен на сигурност относно стойността им и да определим дали са необходими корекции в тяхната стойност.

Ние извършихме нашия одит в съответствие с Международните одиторски стандарти (МОС). Нашите отговорности съгласно тези стандарти са описани допълнително в раздела от нашия доклад „Отговорности на одитора за одита на финансовия отчет“. Ние сме независими от Дружеството в съответствие с Етичния кодекс на професионалните счетоводители на Съвета за международни стандарти по етика за счетоводители (Кодекса на СМСЕС), заедно с етичните изисквания на Закона за независимия финансов одит, приложим в България, като ние изпълнихме и нашите други етични отговорности в съответствие с тези изисквания. Ние считаме, че одиторските доказателства, получени от нас, са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето квалифицирано мнение.

Съществена несигурност, свързана с предположението за действащо предприятие

Обръщаме внимание на пояснение 2. Основа за изготвяне на консолидирания финансов отчет, в което се посочва, че Групата отчита загуба за периода в размер на 691 хил. лв. и натрупана загуба в размер на 3 697 хил. лв. Към 31 декември 2019 г. собственият капитал на Групата е в размер на 3 083 хил. лв. и е под размера на акционерния капитал на предприятието майка, който е в размер на 6 406 хил. лв. В допълнение, посоченото не е в съответствие с изискванията на чл.252 от Търговския закон, съгласно който в срок от 1 година собствениците на Предприятието майка следва да вземат мерки за привеждане на капитала в законоустановените размери. Тези обстоятелства сочат, че е налице съществена несигурност, която би могла да породви значителни съмнения относно способността на Групата да продължи да функционира като действащо предприятие. Нашето мнение не е модифицирано по отношение на този въпрос.

Параграф за обръщане на внимание

Както е оповестено в пояснение 25 Разчети със свързани лица в края на годината, Групата е страна по договор за паричен заем с БЕХ ЕАД, по който към 31.12.2019 г. Групата има падежирали непогасени задължения по главницата по заема в размер на 235 хил. лв. На 31.01.2020 г. Групата е сключила анекс за удължаване на срока на договора, с който просрочието е уредено. Нашето мнение не е модифицирано по отношение на този въпрос.

Параграф по други въпроси

Консолидираният финансов отчет на „Булгартел“ АД за годината, приключила на 31 декември 2018 г., е одитиран от друг одитор, който е изразил квалифицирано мнение върху този отчет на 31 май 2019 г., по отношение на оценката на Другите нетекущи задължения на Дружеството, прилагането на МСФО 15 Приходи от договори с клиенти, Обезценка на търговски вземания и възстановима стойност на Имоти, машини и съоръжения, както и параграф за съществена несигурност, свързана с предположението за действащо предприятие.

Друга информация, различна от консолидирания финансов отчет и одиторския доклад върху него

Ръководството носи отговорност за другата информация. Другата информация се състои от доклад за дейността, изготвен от ръководството съгласно Закона за счетоводството, но не включва консолидирания финансов отчет и нашия одиторски доклад върху него.

Нашето мнение относно консолидирания финансов отчет не обхваща другата информация и ние не изразяваме каквато и да е форма на заключение за сигурност относно нея, освен ако не е изрично посочено в доклада ни и до степента, до която е посочено. Във връзка с нашия одит на консолидирания финансов отчет, нашата отговорност се състои в това да прочетем другата информация и по този начин да преценим дали тази друга информация е в съществено несъответствие с консолидирания финансов отчет или с нашите познания, придобити по време на одита, или по друг начин изглежда да съдържа съществено неправилно докладване. В случай че на базата на работата, която сме извършили, ние достигнем до заключение, че е налице съществено неправилно докладване в тази друга информация, от нас се изисква да докладваме този факт.

Както е описано в раздела „База за изразяване на квалифицирано мнение“ от настоящия доклад, ние не бяхме в състояние да получим достатъчни и уместни одиторски доказателства относно посочения в този раздел въпрос. Съответно ние не сме в състояние да достигнем до заключение дали другата информация не съдържа съществено неправилно докладване във връзка с този въпрос.

Отговорност на ръководството за консолидирания финансов отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и достоверното представяне на този финансов отчет в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от ЕС и българското законодателство, както и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определя като необходима за осигуряване изготвянето на финансови отчети, които не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка.

При изготвяне на консолидирания финансов отчет ръководството носи отговорност за оценяване на способността на Дружеството да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен ако ръководството не възнамерява да ликвидира Дружеството или да преустанови дейността му, или ако ръководството на практика няма друга алтернатива, освен да постъпи по този начин.

Отговорности на одитора за одита на консолидирания финансов отчет

Нашите цели са да получим разумна степен на сигурност относно това дали финансовият отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка, и да издадем одиторски доклад, който да включва нашето одиторско мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че одит, извършен в съответствие с МОС и Закона за независимия финансов одит, винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилни отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, биха могли да окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този финансов отчет.

Като част от одита в съответствие с МОС, ние използваме професионална преценка и запазваме професионален скептицизъм по време на целия одит. Ние също така:

- идентифицираме и оценяваме рисковете от съществени неправилни отчитания във консолидирания финансов отчет, независимо дали дължащи се на измама или грешка, разработваме и изпълняваме одиторски процедури в отговор на тези рискове и получаваме одиторски доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е резултат от измама, е по-висок, отколкото риска от съществено неправилно отчитане, което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол;
- получаваме разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработим одиторски процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на Дружеството;
- оценяваме уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството;
- достигаем до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одиторски доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на Дружеството да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако ние достигнем до заключение, че е налице съществена несигурност, от нас се изисква да привлечем внимание в одиторския си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания във консолидирания финансов отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да модифицираме мнението си. Нашите заключения се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одиторския ни доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина Дружеството да преустанови функционирането си като действащо предприятие;
- оценяваме цялостното представяне, структура и съдържание на консолидирания финансов отчет, включително оповестяванията, и дали финансовият отчет представя основополагащите за него сделки и събития по начин, който постига достоверно представяне.

Ние комуникираме с лицата, натоварени с общо управление, наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на одита и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които идентифицираме по време на извършвания от нас одит.

Ние предоставяме също така на лицата, натоварени с общо управление, изявление, че сме изпълнили приложимите етични изисквания във връзка с независимостта и че ще комуникираме с тях всички взаимоотношения и други въпроси, които биха могли разумно да бъдат разглеждани като имащи отношение към независимостта ни, а когато е приложимо, и свързаните с това предпазни мерки.

Сред въпросите, комуникирани с лицата, натоварени с общо управление, ние определяме тези въпроси, които са били с най-голяма значимост при одита на консолидирания финансов отчет за текущия период и които следователно са ключови одиторски въпроси. Ние описваме тези въпроси в нашия одиторски доклад, освен в случаите, в които закон или нормативна уредба възпрепятства публичното оповестяване на информация за този въпрос или когато, в изключително редки случаи, ние решим, че даден въпрос не следва да бъде комуникиран в нашия доклад, тъй като би могло разумно да се очаква, че неблагоприятните последици от това действие биха надвишили ползите от гледна точка на обществения интерес от тази комуникация.

Доклад във връзка с други законови и регулаторни изисквания

В допълнение на нашите отговорности и докладване съгласно МОС, описани по-горе в раздела „Друга информация, различна от консолидирания финансов отчет и одиторския доклад върху него“ по отношение на доклада за дейността, ние изпълнихме и процедурите, добавени към изискванията по МОС, съгласно Указанията на професионалната организация на дипломираните експерт-счетоводители и регистрираните одитори в България – Институт на дипломираните експерт-счетоводители (ИДЕС). Тези процедури касаят проверки за наличието, както и проверки на формата и съдържанието на тази друга информация с цел да ни подпомогнат във формиране на становища относно това дали другата информация включва оповестяванията и докладванията, предвидени в Глава седма от Закона за счетоводството, приложими в България.

Становище във връзка с чл. 37, ал. 6 от Закона за счетоводството

На базата на извършените процедури, нашето становище е, че:

- (а) информацията, включена в доклада за дейността за финансовата година, за която е изготвен финансовият отчет, съответства на консолидирания финансов отчет, върху който сме изразили квалифицирано мнение в „Доклад относно одита на консолидирания финансов отчет“ по-горе;
- (б) докладът за дейността е изготвен в съответствие с приложимите законови изисквания;
- (в) в резултат на придобитото познаване и разбиране на дейността на Дружеството и средата, в която то функционира, не сме установили случаи на съществено невярно представяне в доклада за дейността с изключение на ефекта описан в раздела „Друга информация, различна от консолидирания финансов отчет и одиторския доклад върху него“ в „Доклад относно одита на консолидирания финансов отчет“;

Марий Апостолов
Управител

Грант Торнтон ООД
Одиторско дружество

Зорница Джамбазка
Регистриран одитор, отговорен за одита

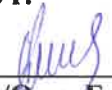
03 април 2020 г.
България, гр. София, бул. Черни връх №26

Консолидиран отчет за финансовото състояние за годината, завършваща на 31 декември 2019 г.

	Пояснение	31 декември 2019 г. хил. лв.	31 декември 2018 г. хил. лв.
Активи			
Нетекущи активи			
Машини и съоръжения	6	9 115	8 832
Нематериални активи	7	6	8
Други нетекущи вземания	8	499	367
Нетекущи активи		9 620	9 207
Текущи активи			
Материални запаси	9	201	199
Търговски и други вземания	10	336	427
Търговски вземания от свързани лица	25	1	1
Парични средства	11	374	1 145
Текущи активи		912	1 772
Общо активи		10 532	10 979

Консолидираният финансов отчет е одобрен за издаване от Съвета на директорите на :
01 април 2020 г.

Съставил:
/Олга Божинова/

Изпълнителен директор:
/Пламен Църноречки/

Заверил, съгласно одиторски доклад от дата: : 03 април 2020 г.

Марий Апостолов
Управител
Грант Торнтон ООД
Одиторско дружество

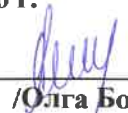
Зорница Джамбазка
Регистриран одитор, отговорен за одита

Консолидиран отчет за финансовото състояние за годината, завършваща на 31 декември 2019 г. (продължение)

	Пояснение	31 декември 2019 г. хил. лв.	31 декември 2018 г. хил. лв.
Собствен капитал и пасиви			
Собствен капитал			
Акционерен капитал	12.1	6 406	6 406
Други резерви	12.2	237	237
Резерв от преоценка на нефинансови активи	12.4	156	158
Резерв от преоценки по планове с дефинирани доходи	12.3	(14)	(1)
Резерв от преизчисление на чуждестранна дейност		(5)	(7)
Натрупана загуба		(3 697)	(3 008)
Общо собствен капитал		3 083	3 785
Пасиви			
Нетекущи пасиви			
Получени заеми от свързани лица	25	1 011	1 544
Други нетекущи задължения	13	3 653	3 297
Пенсионни задължения към персонала	15.2	28	26
Задължения по лизингови договори	14.1	475	-
Отсрочени данъчни пасиви	16	67	84
Нетекущи пасиви		5 234	4 951
Текущи пасиви			
Получени заеми от свързани лица	25	1 226	1 361
Търговски и други задължения	13	837	790
Търговски задължения към свързани лица	25	19	25
Задължения по лизингови договори	14.1	44	-
Пенсионни и други задължения към персонала	15.2	89	67
Текущи пасиви		2 215	2 243
Общо пасиви		7 449	7 194
Общо собствен капитал и пасиви		10 532	10 979

Консолидираният финансов отчет е одобрен за издаване от Съвета на директорите на :
01 април 2020 г.

Съставил:
/Олга Божинова/

Изпълнителен директор:
/Пламен Църноречки/

Заверил, съгласно одиторски доклад от дата: : 03 април 2020 г.

Марий Апостолов
Управител
Грант Торнтон ООД
Одиторско дружество

Зорница Джамбазка
Регистриран одитор, отговорен за одита

Консолидиран отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за годината, приключваща на 31 декември 2019г.

	Пояснение	2019 хил. лв.	2018 хил. лв.
Приходи от договори с клиенти	17	2 231	2 344
Приходи от лизингови договори	14.2	491	476
Други приходи	18	6	43
Разходи за материали	19	(43)	(40)
Разходи за външни услуги	20	(1 567)	(1 650)
Разходи за персонала	15.1	(784)	(774)
Разходи за амортизация на нефинансови активи	6, 7	(717)	(822)
Други разходи	21	(186)	(32)
Загуба от оперативна дейност		(569)	(455)
Финансови разходи		(139)	(160)
Финансови приходи		-	13
Загуба преди данъци		(708)	(602)
Приходи от данък върху дохода	23	17	13
Загуба за годината		(691)	(589)
Друга всеобхватна загуба:			
Компоненти, които се рекласифицират в печалбата или загубата:			
Курсови разлики от преизчисление на чуждестранни дейности		2	-
Компоненти, които не се рекласифицират в печалбата или загубата:			
Преоценка на задълженията по планове с дефинирани доходи		(13)	(3)
Друга всеобхватна загуба нетно от данъци		(11)	(3)
Общо всеобхватна загуба за годината, нетно от данъци		(702)	(592)

Консолидираният финансов отчет е одобрен за издаване от Съвета на директорите на :
01 април 2020 г.

Съставил:
/Олга Божинова/

Изпълнителен директор:
/Пламен Църноречки/

Заверил, съгласно одиторски доклад от дата: : 03 април 2020 г.

Марий Апостолов

Управител

Грант Торнтон ООД

Одиторско дружество

Зорница Джамбазка

Регистриран одитор, отговорен за одита

Консолидиран отчет за паричните потоци за годината, завършваща на 31 декември 2019 г.

Пояснение	2019 хил. лв.	2018 хил. лв.
Оперативна дейност		
Постъпления от клиенти	2 937	3 796
Плащания към доставчици	(1 667)	(1 842)
Плащания към персонал и осигурителни институции	(693)	(698)
Плащания за данъци	(71)	(20)
Други плащания за оперативната дейност	(13)	(50)
Нетен паричен поток от оперативна дейност	493	1 186
Инвестиционна дейност		
Придобиване на машини и съоръжения	(288)	(385)
Нетен паричен поток от инвестиционна дейност	(288)	(385)
Финансова дейност		
Плащания по заем	(790)	(125)
Плащания по лизингови договори	(183)	
Нетен паричен поток от финансова дейност	(973)	(125)
Нетна промяна в парични средства	(768)	676
Парични средства в началото на периода	11 145	469
Ефект от промени във валутните курсове	(3)	-
Парични средства в края на периода	374	1 145

Консолидираният финансов отчет е одобрен за издаване от Съвета на директорите на :
01 април 2020 г.

Съставил:
/Олга Божинова/

Изпълнителен директор:
/Пламен Църноречки/

Заверил, съгласно одиторски доклад от дата: : 03 април 2020 г.

Марий Апостолов
Управител
Грант Торнтон ООД
Одиторско дружество

Зорница Джамбазка
Регистриран одитор, отговорен за одита

Пояснения към консолидирания финансов отчет

1. Предмет на дейност

Основната дейност на Булгартел АД и неговото дъщерно предприятие Булгартел Скопие ДООЕЛ, притежавано 100% („Групата“) се състои в изграждане, използване и поддържане на далекосъобщителни мрежи и информационни системи и представянето на далекосъобщителни и информационни услуги.

Предприятието-майка Булгартел АД има основен предмет на дейност търговска, маркетингова и инженерингова дейност по далекосъобщенията, изграждане, използване и поддържане на далекосъобщителни мрежи и информационни системи и представянето на далекосъобщителни и информационни услуги. Булгартел АД е с капитал 6 406 хил. лв. Групата е с адрес на управление в гр. София бул. П. Владигеров 66.

Булгартел АД е акционерно дружество с едностепенна система на управление.

Към 31 декември 2019 г., Съветът на директорите се състои от следните членове:

1. Моника Александрова
2. Ирена Узунова
3. Пламен Църноречки

Изпълнителен директор на Дружеството-майка към 31 декември 2019 г. е Пламен Църноречки.

2. Основа за изготвяне на консолидирания финансов отчет

Консолидираният финансов отчет на Групата е съставен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от Европейския съюз (МСФО, приети от ЕС). По смисъла на параграф 1, точка 8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството, приложим в България, терминът „МСФО, приети от ЕС“ представляват Международните счетоводни стандарти (МСС), приети в съответствие с Регламент (ЕО) 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета.

Дружеството-майка Булгартел АД е изготвило и одитиран индивидуален отчет на 18 март 2020 г.

Консолидираният финансов отчет е съставен в български лева, което е функционалната валута на Групата. Всички суми са представени в хиляди лева (хил. лв.) (включително сравнителната информация за 2018 г.), освен ако не е посочено друго.

Консолидираният финансов отчет е съставен при спазване на принципа на действащо предприятие.

Групата отчита нетна загуба за периода в размер на 691 хил. лв. и натрупана загуба в размер на 3 697 хил. лв. Към 31 декември 2019 г. собственият капитал на Групата е в размер на 3 083 хил. лв. и е под размера на акционерния капитал, който е 6 406 хил. лв. Съгласно чл. 252, ал. 1 от Търговския закон Общото събрание на акционерите на Булгартел АД следва до една година да вземе решение за предприемане на мерки за привеждане на капитала в съответствие с изискванията на националното законодателство.

Тези обстоятелства показват наличието на съществена несигурност, която може да породи съмнение относно възможността на Групата да продължи да функционира като

действащо предприятие без подкрепата на собствениците и други източници на финансиране.

Ръководството счита, че Групата може да продължи своята дейност като действащо предприятие в обозримо бъдеще и следователно, ще бъде в състояние да урежда пасивите си в нормалния ход на неговата дейност, без да е необходимо да реализира съществена част от активите си или да предприема други принудителни мерки.

3. Промени в счетоводната политика

3.1. Общи положения

За текущата финансова година Групата е приела всички нови и/или ревизирани стандарти и разяснения, издадени от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от ЕС и съответно от Международния комитет за разяснения на МСФО (КРМСФО).

От възприемането на тези стандарти и/или тълкувания, приложими за годишни отчетни периоди, започващи на 1 януари 2019 г., са настъпили промени в счетоводната политика на Групата относно принципите, правилата и критериите за отчитане, както и на представянето и оповестяванията на финансова информация във връзка с активите Имоти, машини и съоръжения, приходите и задълженията на Групата като страна по лизингови договори.

Групата е приложила за първи път МСФО 16 „Лизинг“.

В резултат на избраните методи за преминаване от Групата при прилагането на тези стандарти, съпоставимата информация в този консолидиран финансов отчет не е била преизчислена, за да отрази изискванията на новите стандарти.

Значителните промени в счетоводната политика и ефектите от първоначалното прилагане са описани в пояснение 3.2. „Нови стандарти, изменения и разяснения към МСФО, които са влезли в сила от 1 януари 2019 г.“ и са отчетени ефектите от промяната в счетоводната политика, във връзка с измененията на МСФО, приети от ЕС и влизащи в сила за годишни периоди започващи на или след 1 януари 2019 г. Ефектът от първоначалното прилагане на тези стандарти е основно свързан с увеличение на признатата обезценка за очаквани кредитни загуби на финансови активи.

За първи път през 2019 година се прилагат и някои други изменения и разяснения, но те не оказват значим ефект върху консолидирания финансов отчет на Групата. Групата не е приела стандарти, разяснения или изменения, които са публикувани, но все още не са влезли в сила.

3.2. Нови стандарти, изменения и разяснения към МСФО, които са влезли в сила от 1 януари 2019 г.

Групата прилага следните нови стандарти, изменения и разяснения, които са влезли в сила тази година и са както следва:

МСФО 16 „Лизинг“, в сила от 1 януари 2019 г., приет от ЕС

МСФО 16 „Лизинг“ заменя МСС 17 „Лизинги“, както и три разяснения: КРМСФО 4 „Определяне дали дадено споразумение съдържа лизинг“, ПКР 15 „Оперативен лизинг – стимули“ и ПКР 27 „Оценяване на съдържанието на операции, включващи правната форма на лизинг“.

Приемането на този нов стандарт води до признаване от Групата на актив с право на ползване и на свързаните с него лизингови задължения във връзка с всички предишни

оперативни лизингови договори, с изключение на онези, които са идентифицирани като договори за активи с ниска стойност или с оставащ срок на лизинг по-малко от 12 месеца от датата на първоначалното прилагане.

Новият стандарт е приложен, използвайки модифицирания ретроспективен подход от МСФО 16) без отчитане на кумулативен ефект от приемането на МСФО 16. Групата оценява пасива по лизинговите договори към датата на преминаване към МСФО по настоящата стойност на оставащите лизингови плащания, дисконтирани с диференциалния лихвен процент на лизингополучателя към датата на първоначално прилагане на МСФО 16. Активът с право на ползване към датата на първоначалното прилагане на МСФО 16 се оценява със сумата, равна на пасива по лизинга, коригирана със сумата на всички авансово платени или начислени лизингови плащания, свързани с този лизингов договор, призната в консолидирания отчет за финансовото състояние, непосредствено преди датата на първоначално прилагане на МСФО 16. Предходните периоди не са преизчислени.

За договори, сключени преди датата на първоначалното прилагане, Групата е избрала да приложи определението за лизинг съгласно МСС 17 и КРМСФО 4 и не е приложила МСФО 16 за договори, които преди това не са били идентифицирани като лизинг съгласно МСС 17 и КРМСФО 4.

Групата е избрала да не включва първоначалните преки разходи в оценката на актива с право на ползване за съществуващи оперативни лизингови договори към датата на първоначалното прилагане на МСФО 16, която е 1 януари 2019 г. Към тази дата, Групата също така е избрала да признае активите с право на ползване в размер, равен на лизинговото задължение, коригирано с всички предплатени или начислени лизингови плащания, които са съществували към тази дата.

Групата не е извършила преглед за обезценка на активите с право на използване към датата на първоначалното прилагане. Вместо това е възприела най-последната си историческата оценка за това дали определени лизингови договори са обременяващи непосредствено преди датата на първоначалното прилагане на МСФО 16.

На датата на преминаване към новия стандарт Групата е възприела за определени лизингови договори, които преди са били отчитани като оперативен лизинг и са с остатъчен срок на лизинговия договор по-малък от 12 месеца или са за наем на активи с ниска стойност, да се ползва облекченото преминаване към новия стандарт, съгласно което не се признават активи с право на ползване, а се отчита разход за лизинг по линейния метод за оставащия срок на договора.

За тези договори за лизинг, които преди са били класифицирани като финансов лизинг, активът с правото на ползване и лизинговото задължение са оценени със същите суми към датата на първоначалното прилагане на стандарта, с които са били съгласно МСС 17 непосредствено преди датата на първоначалното прилагане.

При преминаване към МСФО 16 диференциалният лихвен процент по лизинговите пасиви, признат по МСФО 16 е 4.5%. Диференциалният лихвен процент е определен в съответствие с правилата на МСФО 16 и отразява цената на привлечения ресурс за дейността на Групата.

По-долу е представено равнението на позициите от консолидирания финансов отчет от МСС 17 към МСФО 16 на 1 януари 2019 г.:

	МСС 17	Първоначален ефект от прилагане на МСФО 16	МСФО 16
	Балансова стойност към 31 декември 2018 хил. лв.	хил. лв.	Балансова стойност към 1 януари 2019 хил. лв.
Машини и съоръжения	8 832	5	8 837
Задължения по лизингови договори	-	(5)	(5)

Съответствието на общите задължения за оперативен лизинг към 31 декември 2018 г. (както е оповестено в консолидирания финансов отчет към 31 декември 2018 г.) със задълженията по лизинг, признати към 1 януари 2019 г., е представено, както следва:

	МСФО 16 1 януари 2019 г. хил. лв.
Общо задължения за оперативен лизинг, оповестени към 31 декември 2018 г.	94
Освобождаване от признаване:	
Лизинги с оставащ срок на договора по-малък от 12 месеца	(89)
Задължения за оперативен лизинг преди дисконтиране	5
Дисконтиране с използване на диференциален лихвен процент	-
Задължения за оперативен лизинг	5
Общо лизингови задължения, признати съгласно МСФО 16 към 1 януари 2019 г.	5

Групата е приложила и следните нови стандарти, изменения и разяснения към МСФО, разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти, които са задължителни за прилагане от годишния период, започващ на 1 януари 2019 г., но нямат съществен ефект от прилагането им върху финансовия резултат и финансовото състояние на Групата:

- МСФО 9 “Финансови инструменти” (изменен) – Предплащания с отрицателно компенсиране
- МСС 19 “Доходи на наети лица” (изменен) – Промяна в плана, съкращаване или уреждане;
- МСС 28 “Инвестиции в асоциирани предприятия и съвместни предприятия” (изменен) – Дългосрочни участия в асоциирани и съвместни предприятия;
- КРМСФО 23 „Несигурност относно отчитането на данък върху дохода“;
- Годишни подобрения на МСФО 2015-2017.

3.3. Стандарти, изменения и разяснения, които все още не са влезли в сила и не се прилагат от по-ранна дата от Групата

Към датата на одобрение на този консолидиран финансов отчет са публикувани нови стандарти, изменения и разяснения към съществуващи вече стандарти, но не са влезли в сила или не са приети от ЕС за финансовата година, започваща на 1 януари 2019 г., и не са били приложени от по-ранна дата от Групата. Информация за тези стандарти и изменения, които имат ефект върху консолидирания финансов отчет на Групата, е представена по-долу.

Ръководството очаква всички стандарти и изменения да бъдат приети в счетоводната политика на Групата през първия период, започващ след датата на влизането им в сила.

МСС 1 и МСС 8 (изменени) - Дефиниция на същественост, в сила от 1 януари 2020 г., приети от ЕС

Целта на измененията е да се използва една и съща дефиниция на същественост в рамките на Международните стандарти за финансово отчитане и Концептуалната рамка за финансово отчитане. Съгласно измененията:

- замъгляването на съществената информация с несъществена има същия ефект като пропускането на важна информация или неправилното ѝ представяне. Предприятията решават коя информация е съществена в контекста на консолидирания финансов отчет като цяло; и
- „основните потребители на финансови отчети с общо предназначение“ са тези, към които са насочени финансовите отчети и включват „съществуващи и потенциални инвеститори, заемодатели и други кредитори“, които трябва да разчитат на финансовите отчети с общо предназначение за голяма част от финансовата информация, от която се нуждаят.

Към датата на одобрение на този консолидиран финансов отчет са публикувани нови стандарти, изменения и разяснения към съществуващи вече стандарти, но не са влезли в сила или не са приети от ЕС за финансовата година, започваща на 1 януари 2019 г., и не са били приложени от по-ранна дата от Групата. Не се очаква те да имат съществен ефект върху консолидирания финансов отчет на Групата. Ръководството очаква всички стандарти и изменения да бъдат приети в счетоводната политика на Групата през първия период, започващ след датата на влизането им в сила.

Промените са свързани със следните стандарти:

- Изменения на референциите към Концептуална рамка за финансово отчитане в сила от 1 януари 2020 г., приети от ЕС;
- МСФО 3 (изменен) – Определение за Бизнес в сила от 1 януари 2020 г., все още не е приет от ЕС;
- Изменения на МСФО 9, МСС 39 и МСФО 7: Реформа на референтните лихвени проценти, в сила от 1 януари 2020 г., все още не е приета от ЕС;
- МСФО 14 „Отсрочени сметки при регулирани цени“ в сила от 1 януари 2016 г., все още не е приет от ЕС;
- МСФО 17 „Застрахователни договори“ в сила от 1 януари 2021 г., все още не е приет от ЕС.

4. Счетоводна политика

4.1. Общи положения

Най-значимите счетоводни политики, прилагани при изготвянето на този консолидиран финансов отчет, са представени по-долу.

Консолидираният финансов отчет е изготвен при спазване на принципите за оценяване на всички видове активи, пасиви, приходи и разходи, съгласно МСФО. Базите за оценка са оповестени подробно по-нататък в счетоводната политика към консолидирания финансов отчет.

Следва да се отбележи, че при изготвянето на представения консолидиран финансов отчет са използвани счетоводни оценки и допускания. Въпреки че те са базирани на информация, предоставена на ръководството към датата на изготвяне на консолидирания финансов отчет, реалните резултати могат да се различават от направените оценки и допускания.

4.2. Представяне на консолидирания финансов отчет

Консолидираният финансов отчет е представен в съответствие с МСС 1 Представяне на финансови отчети. Групата е приела да представи консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход в единен отчет.

В консолидирания отчет за финансово състояние се представят два сравнителни периода, когато Групата:

- а) прилага счетоводна политика ретроспективно;
- б) преизчислява ретроспективно позиции във финансовия отчет; или
- в) прекласифицира позиции във финансовия отчет.

В консолидирания отчет за финансовото състояние не са представени два сравнителни периода, защото Групата не е преизчислявала ретроспективно позиции във финансовия отчет в резултат на грешки или промяна на счетоводна политика и не е рекласифицирала позиции в консолидирания финансов отчет през 2019 г.

4.3. База за консолидация

В консолидираният финансов отчет на Групата са консолидирани финансовите отчети на предприятието майка и дъщерното предприятие към 31 декември 2019 г. Дъщерно предприятие е това предприятие, което се намира под контрола на компанията майка. Налице е контрол, когато компанията майка е изложена на, или има права върху, променливата възвръщаемост от своето участие в предприятието, в което е инвестирано, и има възможност да окаже въздействие върху тази възвръщаемост посредством своите правомощия върху предприятието, в което е инвестирано. Дъщерното предприятие има отчетен период, приключващ на 31 декември.

Всички вътрешно групови сделки и салда се елиминират, включително нереализираните печалби и загуби от транзакции между дружества в Групата. Когато нереализираните загуби от вътрешно групови продажби на активи се елиминират, съответните активи се тестват за обезценка от гледна точка на Групата. Сумите, представени във финансовите отчети на дъщерното предприятие са коригирани, където е необходимо, за да се осигури съответствие със счетоводната политика, прилагана от Групата.

4.4. Сделки в чуждестранна валута

Сделките в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута на Групата по официалния обменен курс към датата на сделката (обявения фиксинг на Българска народна банка). Печалбите и загубите от курсови разлики, които възникват при уреждането на тези сделки и преоценяването на паричните позиции в чуждестранна валута към края на отчетния период, се признават в печалбата или загубата.

Непаричните позиции, оценявани по историческа цена в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към датата на сделката (не са преоценени). Непаричните

позиции, оценявани по справедлива стойност в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към датата, на която е определена справедливата стойност.

При трансформация на балансовите позиции на дъщерното дружество Булгартел Скопие ДООЕЛ са приложени следните заключителни курсове на македонския денар към лева:

- 31 декември 2019 г. – 31.4376 македонски денар/евро
- 31 декември 2018 г. – 31.4419 македонски денар/евро

Резултатите и финансовата позиция на всички предприятия в Групата (никое, от които няма валута на свръхинфлационна икономика), които имат функционална валута, различна от валутата на представяне на Групата се преоценяват по валутата на представяне по следния начин:

- Активите и пасивите от всеки представен финансов отчет в консолидирания отчет за финансовото състояние се преизчисляват по заключителен курс към датата на консолидирания отчет за финансово състояние;
- Приходите и разходите от всеки представен отчет в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход се преизчисляват по курса към датата на сделката или по средни валутни курсове; и

Всички курсови разлики, възникнали в резултат на преизчисляването, се признават в друг всеобхватен доход.

4.5. Приходи

Основните приходи, които Групата генерира са свързани с приходи от предоставяне на услуги, като отдаване под наем на национални и международни линии, телекомуникационни услуги за пренос на данни, насложени IP услуги и други.

За да определи дали и как да признае приходи, Групата използва следните 5 стъпки:

- 1 Идентифициране на договора с клиент
- 2 Идентифициране на задълженията за изпълнение
- 3 Определяне на цената на сделката
- 4 Разпределение на цената на сделката към задълженията за изпълнение
- 5 Признаване на приходите, когато са удовлетворени задълженията за изпълнение.

Приходите се признават или в даден момент или с течение на времето, когато или докато Групата удовлетвори задълженията за изпълнение, прехвърляйки обещаните стоки или услуги на своите клиенти.

Групата признава като задължения по договор възнаграждение, получено по отношение на неудовлетворени задължения за изпълнение и ги представя като други задължения в консолидирания отчет за финансовото състояние. По същия начин, ако Групата удовлетвори задължение за изпълнение, преди да получи възнаграждението, тя признава в консолидирания отчет за финансовото състояние или актив по договора, или вземане, в зависимост от това дали се изисква нещо друго освен определено време за получаване на възнаграждението.

Признаване и оценка на приходите от договори с клиенти

Приходите от договори с клиенти се признават, когато контролът върху обещаните в договора стоки и/ или услуги се прехвърли на клиента в размер, който отразява

възнаграждението, на което Групата очаква да има право в замяна на тези стоки или услуги.

Контролът се прехвърля на клиента, когато (или като) удовлетвори задължението за изпълнение, съгласно условията на договора, като прехвърли обещаната стока или услуга на клиента. Даден актив (стока или услуга) е прехвърлен, когато (или като) клиентът получи контрол върху този актив.

При първоначалната оценка на договорите си с клиенти Групата извършва преценка дали два или повече договора трябва да бъдат разглеждани в тяхната комбинация и да бъдат отчетени като един, и дали обещаните стоки и/или услуги във всеки отделен и/или комбиниран договор трябва да бъдат отчетени като едно и/или повече задължения за изпълнение.

Всяко обещание за прехвърляне на стоки и/или услуги, които са разграничими (сами по себе си и в контекста на договора), се отчита като едно задължение за изпълнение.

Групата признава приход за всяко отделно задължение за изпълнение на ниво консолидиран договор с клиент като се анализират вида, срока и условията за всеки конкретен договор. При договори със сходни характеристики приходите се признават на портфейлна база само ако групирането им в портфейл не би имало съществено различно въздействие върху консолидирания финансов отчет.

Договорите с клиенти обичайно включват едно единствено задължение за изпълнение.

Оценяване

Приходите се измерват въз основа на определената за всеки договор цена на сделката.

При определяне на цената на сделката Групата взема предвид условията на договора и обичайните си търговски практики.

Цената на сделката е размерът на възнаграждението, на което Групата очаква да има право в замяна на прехвърлянето на клиента на обещаните стоки или услуги, с изключение на сумите, събрани от името на трети страни (например данък върху добавената стойност). Обещаното в договора с клиента възнаграждение може да включва фиксирани суми, променливи суми, или и двете.

Когато (или като) бъде удовлетворено задължение за изпълнение, Групата признава като приход стойността на цената на сделката (което изключва приблизителни оценки на променливото възнаграждение, съдържащо ограничения), която е отнесена към това задължение за изпълнение.

Групата разглежда дали в договора съществуват други обещания, които са отделни задължения за изпълнение, за които трябва да бъде разпределена част от цената на сделката.

При определяне на цената на сделката се взема предвид влиянието на променливо възнаграждение, наличието на значителни компоненти на финансирането, непаричното възнаграждение и възнаграждението, дължими на клиента (ако има такива).

Търговски вземания и активи по договори

Вземането представлява правото на Групата да получи възнаграждение в определен размер, което е безусловно (т.е., преди плащането на възнаграждението да стане дължимо е необходимо единствено да изтече определен период от време).

Активът по договор е правото на Групата да получи възнаграждение в замяна на стоките или услугите, които е прехвърлило на клиента, но което не е безусловно (начисление за вземане). Ако чрез прехвърляне на стоките и/или предоставянето на услугите Групата изпълни задължението си преди клиента да заплати съответното възнаграждение и/или преди плащането да стане дължимо, актив по договор се признава за заработеното възнаграждение (което е под условие). Признатите активи по договор се рекласифицират като търговско вземане, когато правото на възнаграждение стане безусловно.

Пасиви по договори

Като пасив по договор Групата представя получените от клиента плащания и/или безусловно право да получи плащане, преди да е изпълнило задълженията си за изпълнение по договора. Пасивите по договор се признават като приход, когато (или като) удовлетвори задълженията за изпълнение.

Активите и пасивите, произтичащи от един договор се представят нетно в отчета за финансовото състояние, дори ако те са резултат от различни договорни задължения по изпълнението на договора.

След първоначалното признаване, търговските вземания и активите по договора се подлежат на преглед за обезценка в съответствие с правилата на МСФО 9 Финансови инструменти.

4.5.1. Приходи от лихви

Приходите от лихви се отчитат текущо метода на ефективната лихва, съгласно изискванията на МСФО 9 „Финансови инструменти”.

4.5.2. Приходи от финансиране

Първоначално финансиранятията се отчитат като приходи за бъдещи периоди (финансиране), когато има значителна сигурност, че Групата ще получи финансирането и ще изпълни условията, при които то е отпуснато. Финансиране, целящо да обезщети Групата за текущо възникнали разходи се признава като приход в същия период, в който са възникнали разходите. Финансиране, целящо да компенсира Групата за направени разходи по придобиване на активи, се признава като приход от финансиране пропорционално на начислената за периода амортизация на активите, придобити с полученото финансиране.

4.6. Оперативни разходи

Оперативните разходи се признават в печалбата или загубата при ползването на услугите или на датата на възникването им. Разходите за гаранции се признават и се приспадат от свързаните с тях провизии при признаването на съответния приход.

4.7. Разходи за лихви и разходи по заеми

Разходите за лихви се отчитат текущо по метода на ефективния лихвен процент.

Разходите по заеми основно представляват лихви по заемите на Групата. Всички разходи по заеми, които директно могат да бъдат отнесени към закупуването, строителството или производството на един отговарящ на условията актив, се капитализират през периода, в който се очаква активът да бъде завършен и приведен в готовност за използване или продажба. Останалите разходи по заеми се признават като

разход за периода, в който са възникнали, в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Финансови разходи”.

Когато са получени заеми без конкретно целево предназначение и те са използвани за придобиването на един отговарящ на условията актив, размерът на разходите по заеми, които могат да се капитализират, се определя чрез прилагане на процент на капитализация към разходите по този актив. Процентът на капитализация е средно претеглената величина на разходите по заеми, отнесени към заемите на Групата, които са непогасени през периода, като се изключат заемите, получени специално за целите на придобиване на един отговарящ на условията актив.

4.8. Нематериални активи

Нематериални активи включват програмни продукти, патенти, лицензии и търговски марки. Те се отчитат по цена на придобиване, включваща всички платени мита, невъзстановими данъци и направените преки разходи във връзка с подготовка на актива за експлоатация, при което капитализираните разходи се амортизират въз основа на линейния метод през оценения срок на полезен живот на активите, тъй като се счита, че той е ограничен.

Последващото оценяване се извършва по цена на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и загуби от обезценка. Направените обезценки се отчитат като разход и се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за съответния период.

Последващите разходи, които възникват във връзка с нематериалните активи след първоначалното им признаване, се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за периода на тяхното възникване, освен ако благодарение на тях активът може да генерира повече от първоначално предвидените бъдещи икономически ползи и когато тези разходи могат надеждно да бъдат оценени и отнесени към актива. Ако тези условия са изпълнени, разходите се добавят към себестойността на актива.

Остатъчната стойност и полезният живот на нематериалните активи се преценяват от ръководството към всяка отчетна дата. Средният остатъчен полезен живот на нематериалните активи на Групата е 6 години.

Амортизацията се изчислява, като се използва линейният метод върху оценения полезен срок на годност на отделните активи, както следва:

- Софтуер 2-5 години
- Лицензии 20 години

Разходите за амортизация са включени в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Разходи за амортизация на нефинансови активи”.

Печалбата или загубата от продажбата на нематериални активи се определя като разлика между постъпленията от продажбата и балансовата стойност на активите и се отразява в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Печалба/(Загуба) от продажба на нетекущи активи”.

Избраният праг на същественост за нематериалните активи на Групата е в размер на 700 лв.

4.9. Машини и съоръжения

Машините и съоръженията се оценяват първоначално по себестойност, включваща цената на придобиване, както и всички преки разходи за привеждането на актива в работно състояние.

Последващото оценяване на оптични кабелни линии и машини и оборудване се извършва по преоценена стойност, която е равна на справедливата стойност към датата на преоценката, намалена с натрупаните в последствие амортизации и загуби от обезценка. Направените преоценки се представят в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход и се отчитат за сметка на собствения капитал (преоценъчен резерв), ако не се предхождат от начислени преди това разходи. При продажба или отписване на преоценения актив останалият преоценъчен резерв се отразява за сметка на неразпределената печалба.

Преоценките се извършват при спазване на следната периодичност на преоценката:

- когато справедливата стойност на активите търпи само незначителни промени, преоценката се прави на всеки три години;
- когато справедливата стойност на машини и съоръжения се променя съществено на по-кратки интервали от време, преоценката им се извършва на по-кратки интервали от време, така че балансовата стойност на актива да не се различава съществено от справедливата му стойност.

Честотата на последващите преоценки при прилагане на модела на преоценка зависи от това дали балансовата стойност съществено се различава от справедливата стойност на даден преоценен актив към края на отчетния период.

В тази връзка, при извършване на годишната инвентаризация в края на отчетния период (края на финансовата година) Групата преглежда машините и съоръженията за индикации, че тяхната балансова стойност значително се различава от справедливата им стойност.

Справедливите стойности са:

- за машини, съоръжения и оборудване с неспециализиран характер – пазарната цена, определена чрез оценка;
- за машини, съоръжения и оборудване със специализиран характер (специфични за бранша, за които липсват доказателства за пазарната им стойност, тъй като рядко са обект на покупко-продажба) – амортизирана възстановима стойност, определена от оценители.

Когато се преоценява даден актив към датата на преоценката цялата натрупана до момента амортизация се третира по следния начин:

- Отписва за сметка на брутната балансова (отчетна) стойност на актива, а балансовата стойност на актива се преизчислява спрямо преоценената стойност на актива.

Последващите разходи, свързани с определен актив от машини и съоръжения, се прибавят към балансовата сума на актива, когато е вероятно Групата да има икономически ползи, надвишаващи първоначално оценената ефективност на съществуващия актив. Всички други последващи разходи се признават за разход за периода, в който са направени.

Последващото оценяване на компютърни системи, оборудване и (транспортни средства) леки автомобили се извършва въз основа на цена на придобиване, намалена с

натрупаните амортизации и загуби от обезценка. Направените обезценки се отчитат като разход и се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за съответния период.

Машини и съоръжения, придобити при условията на финансов лизинг, се амортизират на база на очаквания полезен срок на годност, определен посредством сравнение с подобни собствени активи на Групата, или на база на лизинговия договор, ако неговият срок е по-кратък.

Амортизацията на имоти, машини и съоръжения се изчислява, като се използва линейният метод върху оценения полезен живот на отделните групи активи, както следва:

• Оптични кабелни линии	30 години
• Машини и оборудване	7-10 години
• Транспортни средства	5 години
• Стопански инвентар	3-7 години
• Компютри	2 години
• Активи с право на ползване	15 години

Печалбата или загубата от продажбата на имоти, машини и съоръжения се определя като разлика между постъпленията от продажбата и балансовата стойност на актива и се признава в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Печалба/ (Загуба) от продажба на нетекущи активи”.

Избраният праг на същественост за имотите, машините и съоръженията на Групата е в размер на 700 лв.

4.10. Лизинг

4.10.1. Наети активи

Както е описано в пояснение 3.1, Групата е приложило МСФО 16 „Лизинг“, използвайки модифицирания ретроспективен подход и затова сравнителната информация не е преизчислена. Това означава, че сравнителната информация все още се отчита в съответствие с МСС 17 и КРМСФО 4.

4.10.2. Счетоводна политика, приложима след 1 януари 2019 г.

Групата като лизингополучател

За новите договори, сключени на или след 1 януари 2019 г. Групата преценява дали даден договор е или съдържа лизинг. Лизингът се определя като „договор или част от договор, който предоставя правото да се използва актив (базовият актив) за определен период от време в замяна на възнаграждение.“ За да приложи това определение, Групата извършва три основни преценки:

- дали договорът съдържа идентифициран актив, който или е изрично посочен в договора, или е посочен по подразбиране в момента, когато активът бъде предоставен за ползване
- Групата има правото да получава по същество всички икономически ползи от използването на актива през целия период на ползване, в рамките на определения обхват на правото му да използва актива съгласно договора

- Групата има право да ръководи използването на идентифицирания актив през целия период на ползване.

Групата оценява дали има правото да ръководи „как и с каква цел“ ще се използва активът през целия период на ползване.

Оценяване и признаване на лизинг от Групата като лизингополучател

На началната дата на лизинговия договор Групата признава актива с право на ползване и пасива по лизинга в консолидирания отчет за финансовото състояние. Активът с право на ползване се оценява по цена на придобиване, която се състои от размера на първоначалната оценка на пасива по лизинга, първоначалните преки разходи, извършени от Групата, оценка на разходите, които лизингополучателят ще направи за демонтаж и преместване на основния актив в края на лизинговия договор и всякакви лизингови плащания, направени преди датата на започване на лизинговия договор (минус получените стимули по лизинга).

Групата амортизира актива с право на ползване по линейния метод от датата на започване на лизинга до по-ранната от двете дати: края на полезния живот на актива с право на ползване или изтичане на срока на лизинговия договор. Групата също така преглежда активите с право на ползване за обезценка, когато такива индикатори съществуват.

На началната дата на лизинговия договор Групата оценява пасива по лизинга по настоящата стойност на лизинговите плащания, които не са изплатени към тази дата, дисконтирани с лихвения процент, заложен в лизинговия договор, ако този процент може да бъде непосредствено определен или диференциалния лихвен процент на Групата.

За да определи диференциалния лихвен процент, Групата използва, когато е възможно, приложимият лихвен процент от последното финансиране от трети страни, коригиран с цел да отрази промените в условията за финансиране, които са настъпили след това последно финансиране.

Лизинговите плащания, включени в оценката на лизинговото задължение, се състоят от фиксирани плащания (включително по същество фиксирани), променливи плащания въз основа на индекс или процент, суми, които се очаква да бъдат дължими от лизингополучателя по гаранциите за остатъчна стойност и плащания, произтичащи от опции, ако е достатъчно сигурно, че Групата ще упражни тези опции.

След началната дата пасивът по лизинга се намалява с размера на извършените плащания и се увеличава с размера на лихвата. Пасивът по лизинга се преоценява, за да отрази преоценките или измененията на лизинговия договор или да отрази коригираните фиксирани по същество лизингови плащания.

Когато задължението за лизинг се преоценява, съответната корекция се отразява в актива с право на ползване или се признава в печалбата или загубата, ако балансовата стойност на актива с право на ползване вече е намалена до нула.

Групата е избрало да отчита краткосрочните лизингови договори и лизинга на активи с ниска стойност, като използва практическите облекчения, предвидени в стандарта. Вместо признаване на активи с право на ползване и задължения по лизингови договори, плащанията във връзка с тях се признават като разход в печалбата или загубата по линейния метод за срока на лизинговия договор.

В консолидирания отчет за финансовото състояние, активите с право на ползване са включени в имоти, машини и съоръжения, а задълженията по лизингови договори са представени на ред Задължения по лизингови договори, с изключение на падежирали вноски, които се представят на ред търговски и други задължения.

При определянето на стойността на активите и пасивите по лизинговите договори Групата не е взело предвид опциите за удължаване, поради големия срок на договорите, спецификата на активите и отдалечеността във времето.

Групата като лизингодател

Счетоводната политика на Групата, съгласно МСФО 16, не се е променила спрямо сравнителния период.

Като лизингодател, Групата класифицира своите лизингови договори като оперативен или финансов лизинг.

Лизинговият договор се класифицира като договор за финансов лизинг, ако с него се прехвърлят по същество всички рискове и изгоди от собствеността върху основния актив, и като договор за оперативен лизинг, ако с него не се прехвърлят по същество всички рискове и изгоди от собствеността върху основния актив.

Групата като лизингодател

Активите, отдадени по оперативни лизингови договори, се отразяват в консолидирания отчет за финансовото състояние на Групата и се амортизират в съответствие с амортизационната политика, възприета по отношение на подобни активи на Групата, и изискванията на МСС 16 „Имоти, машини и съоръжения”. Групата реализира приходи от отдаване под наем на оптични влакна. Приходите от наем се признават на линейна база за срока на лизинговия договор.

Договори за право на ползване на активи – оптични влакна

Групата е сключило дългосрочни договори за предоставяне на неотменими права на ползване на оптични влакна на клиенти в качеството си на лизингодател по оперативен лизинг. Съгласно сключените договори, цената е получена авансово и е отчетена като „предплатени услуги от клиенти“ на ред „Търговски и други задължения” в консолидирания отчет за финансовото състояние. Приходът от предоставените под наем влакна се признава като текущ приход на линейна база за срока, за който активите са предоставени за ползване на клиентите, на ред „Приходи от договори с клиенти“ в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход.

4.10.3. Счетоводна политика, приложима до 31 декември 2018 г.

Групата като лизингополучател

Оперативен лизинг

Останалите лизингови договори се считат за оперативни лизингови договори. Когато Групата е лизингополучател, плащанията по договори за оперативен лизинг се признават като разход по линейния метод за срока на лизинга. Разходите, свързани с оперативния лизинг, напр. разходи за поддръжка и застраховки, се признават в печалбата или загубата в момента на възникването им.

4.11. Тестове за обезценка на нематериални активи, машини и съоръжения

При изчисляване размера на обезценката Групата дефинира най-малката разграничима група активи, за която могат да бъдат определени самостоятелни парични потоци (единица, генерираща парични потоци). В резултат на това някои от активите подлежат на тест за обезценка на индивидуална база, а други - на база на единица, генерираща парични потоци.

Всички активи и единици, генериращи парични потоци, се тестват за обезценка поне веднъж годишно. Всички други отделни активи или единици, генериращи парични потоци, се тестват за обезценка, когато събития или промяна в обстоятелствата индикират, че тяхната балансова стойност не може да бъде възстановена.

За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност на даден актив или единица, генерираща парични потоци, превишава възстановимата им стойност, която е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите по продажба на даден актив, и неговата стойност в употреба. За да определи стойността в употреба, ръководството на Групата изчислява очакваните бъдещи парични потоци за всяка единица, генерираща парични потоци, и определя подходящия дисконтов фактор с цел калкулиране на настоящата стойност на тези парични потоци. Данните, използвани при тестването за обезценка, се базират на последния одобрен бюджет на Групата, коригиран при необходимост с цел елиминиране на ефекта от бъдещи реорганизации и значителни подобрения на активи. Дисконтовите фактори се определят за всяка отделна единица, генерираща парични потоци, и отразяват съответния им рисков профил, оценен от ръководството на Групата.

Загубите от обезценка на единица, генерираща парични потоци, се посочват в намаление на балансовата сума на активите от тази единица. За всички активи на Групата ръководството преценява последващо дали съществуват индикации за това, че загубата от обезценка, призната в предходни години, може вече да не съществува или да е намалена. Обезценка, призната в предходен период, се възстановява, ако възстановимата стойност на единицата, генерираща парични потоци, надвишава нейната балансова стойност.

4.12. Финансови инструменти

Финансов инструмент е всеки договор, който поражда финансов актив на едно предприятие и финансов пасив или инструмент на собствения капитал на друго предприятие.

Финансов актив е всеки актив, който е представлява: парични средства, капиталов инструмент на друго предприятие, договорно право да се получат или разменят при потенциално благоприятни условия парични средства или финансови инструменти с друго предприятие, както и договор, който ще бъде уреден с инструменти на собствения капитал на Групата и е недериватив, при който то може или ще получи променлив брой от своите капиталови инструменти, или дериватив, който може или ще бъде уреден, чрез размяна на фиксирана сума парични средства или друг финансов активи, срещу фиксиран брой собствени капиталови инструменти.

Финансов пасив е всеки пасив, който представлява: договорно право да се предоставят или разменят при потенциално неблагоприятни условия парични средства или финансови инструменти с друго предприятие, както и договор, който ще бъде уреден с инструменти на собствения капитал на издателя и е недериватив, при който Групата

може или ще получи променлив брой от капиталовите инструменти на предприятието, или дериватив, който може или ще бъде уреден, по начин, различен от размяна на фиксирана сума парични средства или друг финансов активи, срещу фиксиран брой капиталови инструменти на предприятието.

4.12.1. Финансови инструменти

Първоначално признаване и класификация

Групата първоначално признава финансов актив в момента, в който стане страна по договорно споразумение, и го класифицира съгласно бизнес модела за управление на финансови активи и характеристиките на договорените парични потоци.

Групата класифицира своите финансови активи, съобразно последващото им оценяване в три категории: „финансови активи, оценявани по амортизирана стойност“, „финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход“, или „финансови активи, оценявани по справедлива стойност пред печалба или загуба“, както това е уместно, съгласно договорните условия по инструментите и установените бизнес модели в Групата, в съответствие с МСФО 9.

Бизнес моделът на Групата за управление на финансови активи се отнася до начина, по който управлява финансовите си активи, за да генерира парични потоци. Бизнес моделът определя дали паричните потоци ще бъдат резултат от събирането на договорните парични потоци, продажбата на финансовите активи или и двете.

Ръководството на Групата е преценило, че финансовите активи представляващи парични средства в банки, търговски вземания, други вземания, съдебни и присъдени вземания и вземания от свързани лица, се държат от Групата с цел получаване на договорените парични потоци и се очаква да доведат до парични потоци, представляващи единствено плащания на главница и лихви (прилаган бизнес модел). Тези финансови активи се класифицират и оценяват последващо по амортизирана стойност.

Първоначално оценяване

Първоначално всички финансови активи, с изключение на търговските вземания, се оценяват по тяхната справедлива стойност, плюс преките разходи по транзакцията, в случай, че не се отчитат по справедлива стойност в печалбата и загубата, когато се признават първоначално нето от разходите по сделката. Търговските вземания, които не съдържат съществен компонент на финансиране и за които Групата прилага практически целесъобразната мярка по МСФО 15 в това отношение, се оценяват първоначално по съответната цената на сделката, в съответствие с МСФО 15.

В зависимост от начина на последващо отчитане, финансовите активи се класифицират в една от следните категории:

- дългови инструменти по амортизирана стойност;
- финансови активи по справедлива стойност през печалбата или загубата;

- финансови активи по справедлива стойност през друг всеобхватен доход с или без рекласификация в печалбата или загубата в зависимост дали са дългови или капиталови инструменти.

Всички приходи и разходи, свързани с финансовите активи, които са признати в печалбата и загубата, се включват във финансови разходи, финансови приходи с изключение на обезценката на търговските вземания, която се представя на ред други разходи в отчета за печалбата или загубата

Последващо оценяване и представяне

За целите на последващото оценяване и представяне финансовите активи се класифицират в една от следните категории: „финансови активи, оценявани по амортизирана стойност“ (дългови инструменти), „финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход с рекласифициране на натрупаните печалби и загуби (дългови инструменти), „финансови активи, определени по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, без рекласифициране на натрупани печалби и загуби при отписване“ (капиталови инструменти) или „финансови активи, оценявани по справедлива стойност в печалбата или загубата“ (дългови и капиталови инструменти).

Финансови активи по амортизирана стойност (дългови инструменти)

Тази категория включва парични средства в банки, търговски вземания, други вземания, съдебни и присъдени вземания и вземания от свързани лица и предоставени заеми. Тази категория финансови активи е най-съществена за Групата.

Групата оценява и измерва финансовите активи по амортизирана стойност, ако са изпълнени и двете от следните условия:

- Финансовият актив се държи в рамките на бизнес модел с цел да се държат финансови активи с цел събиране на договорни парични потоци;
- Договорените условия на финансовия актив водят до определени дати на паричните потоци, които са единствено плащания на главници и лихви върху неизплатената главница.

Последващото оценяване се извършва, по метода на „ефективната лихва“, чрез който приходите от лихви се изчисляват, като ефективният лихвен процент се прилага към брутната балансова стойност на инструментите. За закупени или създадени активи, с първоначална кредитна обезценка и такива с призната впоследствие кредитна обезценка, се прилага, съответно, коригирания за кредитни загуби ефективен лихвен процент и ефективния лихвен процент, но по амортизираната стойност на актива.

Финансовите активи в тази категория се подлагат на преглед за обезценка към датата на всеки консолидиран финансов отчет на Групата, като промените се отразяват в печалбата или загубата.

Печалбите и загубите се признават в печалбата или загубата, когато активът бъде отписан, променен или обезценен.

- **Търговски вземания**

Търговските вземания са суми, дължими от клиенти за продадени стоки или услуги, извършени в обичайния ход на стопанската дейност. Обикновено те се дължат за уреждане в кратък срок и следователно са класифицирани като текущи. Търговските вземания се признават първоначално в размер на безусловното възнаграждение, освен ако съдържат значителни компоненти на финансиране. Групата държи търговските вземания с цел събиране на договорните парични потоци и следователно ги оценява по амортизирана стойност, като използва метода на ефективната лихва. Дисконтиране не се извършва, когато ефектът от него е несъществен.

Отписване

Финансов актив (или, където е приложимо, част от финансов актив или част от група подобни финансови активи) се отписват в случаи когато договорните права върху паричните потоци от актива са изтекли или Групата е прехвърлила правата си за получаване на парични потоци от актива или е поело задължението да изплати изцяло получените парични потоци без съществено забавяне на трета страна по споразумение "прехвърляне".

При отписване на финансов актив в неговата цялост разликата между 1) балансовата стойност (измерена към датата на отписване) и 2) полученото възнаграждение (включително всеки нов актив, получен без новото поемане на нов пасив) се признават в печалбата или загубата.

Когато Групата е прехвърлила правата си за получаване на парични потоци от актив или е сключила споразумение за прехвърляне, то оценява дали и в каква степен са запазени рисковете и ползите от собствеността. Когато нито прехвърли, нито запази съществено всички рискове и ползи от актива, нито прехвърли контрола върху актива, Групата продължава да признава прехвърления актив до степента на продължаващото му участие. В този случай Групата признава свързан пасив. Прехвърленият актив и свързаният с него пасив се оценяват на база, която отразява правата и задълженията, които Групата е запазило.

Обезценка на финансови активи

Инструментите, които попадат в обхвата на изискванията за определяне на очакваните кредитни загуби на МСФО 9, включват заеми и други дългови финансови активи, оценявани по амортизирана стойност, търговски вземания, активи по договори, признати и оценявани съгласно МСФО 15, както и кредитни ангажименти и някои договори за финансова гаранция (при емитента), които не се отчитат по справедлива стойност през печалбата или загубата.

Признаването на кредитни загуби вече не зависи от настъпването на събитие с кредитна загуба. Вместо това Групата разглежда по-широк спектър от информация при оценката на кредитния риск и оценяването на очакваните кредитни загуби, включително минали събития, текущи условия, разумни и поддържащи прогнози, които влияят върху очакваната събираемост на бъдещите парични потоци на инструмента.

При прилагането на тази подход, насочен към бъдещето, се прави разграничение между:

- финансови инструменти, чието кредитното качество не се е влошило значително спрямо момента на първоначалното признаване или имат нисък кредитен риск (Фаза 1) и
- финансови инструменти, чието кредитното качество се е влошило значително спрямо момента на първоначалното признаване или на които кредитния риск не е нисък (Фаза 2)

„Фаза 3“ обхваща финансови активи, които имат обективни доказателства за обезценка към отчетната дата.

12-месечни очаквани кредитни загуби се признават за първата категория, докато очакваните загуби за целия срок на финансовите инструменти се признават за втората категория. Очакваните кредитни загуби се определят като разликата между всички договорни парични потоци, които се дължат на Групата и паричните потоци, които тя действително очаква да получи („паричен недостиг“). Тази разлика е дисконтирана по първоначалния ефективен лихвен процент (или с коригирания спрямо кредита ефективен лихвен процент).

Изчисляването на очакваните кредитни загуби се определя на базата на вероятностно претеглената приблизителна оценка на кредитните загуби през очаквания срок на финансовите инструменти.

Към 31.12.2019 г. Групата е използвала модел за обезценка на база дисконтирани парични потоци чрез определен дисконтов фактор за възстановимата стойност на вземанията.

За търговските вземания и активите по договори, произтичащи от сделки в обхвата на МСФО 15, които не съдържат съществен компонент на финансиране Групата прилага опростен подход в съответствие с МСФО 9, като признава провизия за загуба от обезценка за очаквани кредитни загуби въз основа на очакваната кредитна загуба за целия срок на вземанията към всяка отчетна дата. Групата прилага матрица, чрез която се изчисляват очакваните кредитни загуби по търговски вземания. За изходни данни относно търговските вземания, Групата използва натрупания си опит в областта на кредитните загуби по такива инструменти, за да оцени очакваните кредитни загуби. Ползваните исторически данни са за периоди от 3 до 5 години назад.

Към всяка отчетна дата Групата определя стойността на обезценката за всеки инструмент в размер, равен на очакваните загуби през целия живот, ако кредитният риск за този финансов инструмент се е увеличил значително от момента на първоначалното признаване.

В случай, че към отчетната дата, кредитният риск върху даден финансов инструмент не се е увеличил значително спрямо момента на първоначалното признаване, обезценката за този финансов инструмент е в размер равен на очакваните 12-месечни кредитни загуби.

Допълнителни оповестявания, свързани с обезценката на финансови активи, се съдържат и в следните бележки:

- Търговски и други вземания
- Вземания от свързани лица

4.12.2. Финансови пасиви

Първоначално признаване, класификация и оценка

Групата признава в отчета за финансовото си състояние финансов пасив само когато стане страна по договорни клаузи на финансовия инструмент.

При първоначално им признаване финансовите пасиви се класифицират като: „финансови пасиви, оценявани впоследствие по амортизирана стойност“ (заеми и привлечени средства, търговски и други задължения) или като „финансови пасиви, оценявани по справедлива стойност през печалба или загубата“.

Първоначалното признаване става на датата на уреждане и се извършва по справедлива стойност плюс, в случай на финансови пасиви, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата разходи, директно относими към придобиването или издаването на финансовия пасив. Таксите за управление на получените заеми се разсрочват за периода на ползване на заемите, чрез използване на метода на ефективния лихвен процент и се включват в амортизираната стойност на заемите.

Финансовите пасиви на Групата включват банкови заеми, търговски и други задължения и задължения по финансов лизинг.

Според срока им на погасяване финансовите пасиви се класифицират на дългосрочни и краткосрочни.

Последващо оценяване

Последващата оценка на финансовите пасиви зависи от тяхната класификация, както е описано по-долу:

Финансови пасиви, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата

Финансовите пасиви, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, включват финансови пасиви, държани за търгуване, и финансови пасиви, определени при първоначалното им признаване по справедлива стойност в печалбата или загубата.

Финансовите пасиви се класифицират като държани за търгуване, ако са направени с цел обратно изкупуване в близко бъдеще.

Печалбите или загубите от пасиви, държани за търгуване, се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход.

Финансовите пасиви, определени при първоначалното им признаване по справедлива стойност в печалбата или загубата, се определят на първоначалната дата на признаване и само ако са изпълнени критериите в МСФО 9.

Групата не е определило финансови пасиви като отчитан по справедлива стойност в печалбата или загубата.

Финансови пасиви, оценявани по амортизирана стойност

Категория „финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност“ включва получени заеми, търговски задължения и други задължения, при които Групата е станало страна по договор или споразумение и които следва да бъдат уредени в нетно парични средства. Тази категория е с най-съществен дял за финансовите инструменти на Групата и за него като цяло.

Получените заеми са взети с цел дългосрочно подпомагане на дейността на Групата. Те са отразени в консолидирания отчет за финансовото състояние на Групата, нетно от

разходите по получаването на заемите. Преки разходи по сделката се отнасят в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на принципа на начислението, като се използва методът на ефективния лихвен процент, и се прибавят към преносната стойност на финансовия пасив до степента, в която те не се уреждат към края на периода, в който са възникнали.

Финансовите пасиви се оценяват последващо по амортизирана стойност, като се използва методът на ефективната лихва. Амортизираната стойност се изчислява, като се вземе предвид всяка отстъпка или премия при придобиването, също такси или разходи, които са неразделна част от ефективния лихвен процент. Разходите (изчислени чрез използването на метода на ефективната лихва) се включва като финансови разходи в отчета за печалбата или загубата и други всеобхватен доход на ред „Финансови разходи”.

За финансовите пасиви, които се отчитат по амортизирана стойност, печалбата или загубата се признава в печалбата или загубата за периода, когато финансовият актив или финансовият пасив се отписва или обезценява и чрез процеса на амортизиране.

Търговските задължения се признават първоначално по номинална стойност и впоследствие се оценяват по амортизирана стойност, намалена с плащания по уреждане на задължението.

Дивидентите, платими на акционерите, се признават, когато дивидентите са одобрени на Общото събрание на акционерите.

Отписване

Групата отписва финансов пасив само когато уреди (изпълни) задължението, изтече срокът на задължението или кредиторът се откаже от правата си.

Когато съществуващ финансов пасив е заменен от друг от същия заемодател при съществено различни условия или условията на съществуващо задължение са съществено променени, такава размяна или промяна се третира като отписване на първоначалното задължение и признаване на нов пасив. Разликата в съответните балансови стойности се признава в отчета за печалбата или загубата.

Разликата между балансовата стойност на финансовия пасив, уреден или прехвърлен на друга страна, и заплатеното за уреждането, включително пари и прехвърляне на непарични активи, се признава в печалби и загуби за периода.

Компенсирание на финансови инструменти

Финансовите активи и финансовите пасиви се компенсират, а нетната сума се отчита в консолидирания отчет за финансовото състояние, ако има действащо законно право да се компенсират признатите суми и Групата има намерение да се уреди на нетна основа, да се реализират активите и уреждат пасивите едновременно.

4.13. Материални запаси

Материалните запаси включват материали. В себестойността на материалните запаси се включват директните разходи по закупуването или производството им, преработката и други преки разходи, свързани с доставката им, както и част от общите производствени разходи, определена на базата на нормален производствен капацитет. Финансовите разходи не се включват в стойността на материалните запаси. Към края на всеки отчетен период материалните запаси се оценяват по по-ниската от себестойността им и тяхната нетна реализуема стойност. Сумата на всяка обезценка на

материалните запаси до нетната им реализуема стойност се признава като разход за периода на обезценката.

Нетната реализуема стойност представлява очакваната продажна цена на материалните запаси, намалена с очакваните разходи по продажбата. В случай че материалните запаси са били вече обезценени до нетната им реализуема стойност и в последващ отчетен период се окаже, че условията довели до обезценката не са вече налице, то се възприема новата им нетна реализуема стойност. Сумата на възстановяването може да бъде само до размера на балансовата стойност на материалните запаси преди обезценката. Сумата на обратно възстановяване на стойността на материалните запаси се отчита като намаление на разходите за материали за периода, в който възниква възстановяването.

Групата определя разходите за материални запаси, като използва метода среднопретеглена стойност.

При продажба на материалните запаси тяхната балансова стойност се признава като разход в периода, в който е признат съответният приход.

4.14. Данъци върху дохода

Разходите за данъци, признати в печалбата или загубата, включват сумата на отсрочените и текущи данъци, които не са признати в другия всеобхватен доход или директно в собствения капитал.

Текущите данъчни активи и/или пасиви представляват тези задължения към или вземания от данъчните институции, отнасящи се за текущи или предходни отчетни периоди, които не са платени към датата на консолидирания финансов отчет. Текущият данък е дължим върху облагаемия доход, който се различава от печалбата или загубата в консолидирания финансов отчет. Изчисляването на текущия данък е базиран на данъчните ставки и на данъчните закони, които са в сила към края на отчетния период.

Отсрочените данъци се изчисляват по пасивния метод за всички временни разлики между балансовата стойност на активите и пасивите и тяхната данъчна основа. Отсрочен данък не се предвижда при първоначалното признаване на актив или пасив, освен ако съответната транзакция не засяга данъчната или счетоводната печалба.

Отсрочените данъчни активи и пасиви не се дисконтират. При тяхното изчисление се използват данъчни ставки, които се очаква да бъдат приложими за периода на реализацията им, при условие че те са влезли в сила или е сигурно, че ще влезнат в сила, към края на отчетния период.

Отсрочените данъчни пасиви се признават в пълен размер.

Отсрочени данъчни активи се признават, само ако съществува вероятност те да бъдат усвоени чрез бъдещи облагаеми доходи. Относно преценката на ръководството за вероятността за възникване на бъдещи облагаеми доходи, чрез които да се усвоят отсрочени данъчни активи.

Отсрочени данъчни активи и пасиви се компенсират, само когато Групата има право и намерение да компенсира текущите данъчни активи или пасиви от същата данъчна институция.

Промяната в отсрочените данъчни активи или пасиви се признава като компонент от данъчния приход или разход в печалбата или загубата.

4.15. Парични средства

Паричните средства се състоят от наличните пари в брой и парични средства по банкови сметки.

4.16. Собствен капитал и резерви

Акционерният капитал на Групата отразява номиналната стойност на емитираните акции.

Другите резерви включват законови резерви (вж. пояснение 11.2).

Резерв от преоценки по планове с дефинирани доходи включва текущи актюерски загуби и печалби във връзка с формирането на обезщетения за персонала при пенсиониране (вж. пояснение 11.3).

Натрупаната загуба включва текущия финансов резултат и натрупаните печалби и непокрити загуби от минали години.

Всички транзакции с едноличния собственик на Групата са представени отделно в консолидирания отчет за собствения капитал.

4.17. Пенсионни и краткосрочни възнаграждения на служителите

Групата отчита краткосрочни задължения по компенсируеми отпуски, възникнали поради неизползван платен годишен отпуск в случаите, в които се очаква той да бъдат ползван в рамките на 12 месеца след датата на отчетния период, през който наетите лица са положили труда, свързан с тези отпуски. Краткосрочните задължения към персонала включват надници, заплати и социални осигуровки.

Съгласно изискванията на Кодекса на труда при прекратяване на трудовото правоотношение, след като служителят е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, Групата е задължена да му изплати обезщетение в размер до шест брутни работни заплати. Групата е начислила правно задължение за изплащане на обезщетения на наетите лица при пенсиониране в съответствие с изискванията на МСС 19 „Доходи на наети лица” на база на прогнозирани плащания за следващите пет години, дисконтирани към настоящия момент с дългосрочен лихвен процент на безрискови ценни книжа.

Групата е разработила план за доходи на персонала при пенсиониране, съгласно който всеки служител чийто стаж в Групата е:

- до 10 години, дължимата сума при пенсиониране е в размер на 2 брутни месечни заплати и
- над 10 години, дължимата сума при пенсиониране е в размер на 6 брутни месечни заплати.

Ръководството на Групата оценява задължението по изплащане на дефинирани доходи веднъж годишно с помощта на независим актюер. Оценката на задълженията е базирана на стандартни проценти на инфлацията, очаквана промяна на разходите за медицинско обслужване и смъртност. Бъдещи увеличения на заплатите също се вземат под внимание. Дисконтовите фактори се определят към края на всяка година като се взема предвид доходността на висококачествени корпоративни облигации, които са деноминирани във валутата, в която доходите ще бъдат платени и са с падеж, близък до този на съответните пенсионни задължения.

Актюерските печалби или загуби се признават в другия всеобхватен доход.

Нетните разходи за лихви, свързани с пенсионните задължения, са включени в консолидирания отчет за печалбата или загубата и консолидирания друг всеобхватен доход на ред „Финансови разходи“. Разходите по трудовия стаж са включени в „Разходи за персонала“.

Краткосрочните доходи на служителите, включително и полагаемите се отпуски, са включени в текущите пасиви на ред „Пенсионни и други задължения към персонала“ по недисконтирана стойност, която Групата очаква да изплати.

4.18. Провизии, условни пасиви и условни активи

Провизиите се признават, когато има вероятност сегашни задължения в резултат от минало събитие да доведат до изходящ поток на ресурси от Групата и може да бъде направена надеждна оценка на сумата на задължението. Възможно е срочността или сумата на изходящия паричен поток да е несигурна. Сегашно задължение се поражда от наличието на правно или конструктивно задължение вследствие на минали събития, например гаранции, правни спорове или обременяващи договори. Провизиите за реструктуриране се признават само ако е разработен и приложен подробен формален план за реструктуриране или ръководството е обявило основните моменти на плана за реструктуриране пред тези, които биха били засегнати. Провизии за бъдещи загуби от дейността не се признават.

Сумата, която се признава като провизия, се изчислява на база най-надеждната оценка на разходите, необходими за уреждане на сегашно задължение към края на отчетния период, като се вземат в предвид рисковете и несигурността, свързани със сегашното задължение. Когато съществуват редица подобни задължения, вероятната необходимост от изходящ поток за погасяване на задължението се определя, като се отчете групата на задълженията като цяло. Провизиите се дисконтират, когато ефектът от времевите разлики в стойността на парите е значителен.

Обезщетения от трети лица във връзка с дадено задължение, за които Групата е сигурна, че ще получи, се признават като отделен актив. Този актив може и да не надвишава стойността на съответната провизия.

Провизиите се преразглеждат към края на всеки отчетен период и стойността им се коригира, за да се отрази най-добрата приблизителна оценка.

В случаите, в които се счита, че е малко вероятно да възникне изходящ поток на икономически ресурси в резултат на текущо задължение, пасив не се признава. Условните пасиви се оценяват последващо по по-високата стойност между описаната по-горе сравнима провизия и първоначално признатата сума, намалена с натрупаната амортизация.

Вероятни входящи потоци на икономически ползи, които все още не отговарят на критериите за признаване на актив, се смятат за условни активи.

4.19. Значими преценки на ръководството при прилагане на счетоводната политика

Значимите преценки на ръководството при прилагането на счетоводните политики на Групата, които оказват най-съществено влияние върху консолидирания финансов отчет, са описани по-долу. Основните източници на несигурност при използването на приблизителните счетоводни оценки са описани в пояснение 4.20.

4.19.1. Срок на лизинговите договори

При определяне на срока за лизинговите договори, ръководството взема предвид всички факти и обстоятелства, които създават икономически стимул да упражняват опция за удължаване или не упражняват опция за прекратяване. Опциите за удължаване (или периодите след опциите за прекратяване) са включени в срока на лизинга само ако е достатъчно сигурно, че лизинговият договор е удължен (или не е прекратен).

За лизинг на оптични кабелни линии Групата разглежда всички фактори по наемането на оптичните влакна, включително специфичните договорни условия, историческата продължителност на подобни лизингови договори, разходите и измененията в бизнеса, необходими за замяна на лизинговия актив.

4.19.2. Признаване на отсрочени данъци във връзка с активи и пасиви, възникващи от лизингови договори

Когато в резултат на лизингов договор възникват активи и пасиви, които водят до първоначалното признаване на облагаема временна разлика, свързана с актива право на ползване, и равна по стойност приспадаща се временна разлика по задължението за лизинг, това води до нетна временна разлика в размер на нула. Следователно Групата не признава отсрочени данъци във връзка с посочените лизингови сделки, дотолкова, доколкото в рамките на полезния срок на актива и падежа на пасива, нетните данъчни ефекти ще са нула. Отсроченият данък обаче ще се признава, когато в следващите периоди възникнат временни разлики при положение, че са налице общите условия за признаване на данъчни активи и пасиви по реда на МСС 12.

4.20. Несигурност на счетоводните приблизителни оценки

При изготвянето на консолидирания финансов отчет ръководството прави редица предположения, оценки и допускания относно признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи.

Действителните резултати могат да се различават от предположенията, оценките и допусканията на ръководството и в редки случаи съответстват напълно на предварително оценените резултати.

Информация относно съществените предположения, оценки и допускания, които оказват най-значително влияние върху признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи е представена по-долу.

4.20.1. Обезценка

За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност на даден актив или единица, генерираща парични потоци, превишава възстановимата им стойност, която е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите по продажба на даден актив, и неговата стойност в употреба. За да определи стойността в употреба, ръководството на Групата изчислява очакваните бъдещи парични потоци за всяка единица, генерираща парични потоци, и определя подходящия дисконтов фактор с цел калкулиране на настоящата стойност на тези парични потоци. При изчисляване на очакваните бъдещи парични потоци ръководството прави предположения относно бъдещите брутни печалби. Тези предположения са свързани с бъдещи събития и обстоятелства. Действителните резултати могат да се различават и да наложат значителни корекции в активите на Групата през следващата отчетна година.

В повечето случаи при определянето на приложимия дисконтов фактор се прави оценка на подходящите корекции във връзка с пазарния риск и рисковите фактори, които са специфични за отделните активи.

4.20.2. Полезен живот на амортизируеми активи

Ръководството преразглежда полезния живот на амортизируемите активи в края на всеки отчетен период.

Към края на всеки отчетен период ръководството извършва преглед на полезния живот на активите, който представлява очакваният срок на ползване на активите от Групата. Преносните стойности на активите са анализирани в пояснения 6 и 7. Действителният полезен живот може да се различава от направената оценка поради техническо и морално изхабяване, предимно на софтуерни продукти и компютърно оборудване.

4.20.3. Материални запаси

Материалните запаси се оценяват по по-ниската стойност от цената на придобиване и нетната реализуема стойност. При определяне на нетната реализуема стойност ръководството взема предвид най-надеждната налична информация към датата на приблизителната оценка. Основната дейност на Групата е изложена на технологични промени, които могат да доведат до резки изменения в продажните цени.

4.20.4. Измерване на очакваните кредитни загуби

Кредитните загуби представляват разликата между всички договорни парични потоци, дължими на Групата и всички парични потоци, които Групата очаква да получи. Очакваните кредитни загуби са вероятностно претеглена оценка на кредитните загуби, които изискват преценката на Групата. Очакваните кредитни загуби са дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент.

4.20.5. Задължение за изплащане на дефинирани доходи

Ръководството оценява веднъж годишно с помощта на независим актюер задължението за изплащане на дефинирани доходи. Действителната стойност на задължението може да се различава от предварителната оценка поради нейната несигурност. Оценка на задължението за изплащане на дефинирани доходи на стойност 43 хил. лв. (2018г.: 26 хил. лв.) се базира на статистически показатели за инфлация, разходи за здравно обслужване и смъртност. Друг фактор, който оказва влияние, са предвидените от Групата бъдещи увеличения на заплатите. Дисконтовите фактори се определят към края на всяка година спрямо лихвените проценти на висококачествени корпоративни облигации, които са деноминирани във валутата, в която ще бъдат изплащани дефинираните доходи и които са с падеж, съответстващ приблизително на падежа на съответните пенсионни задължения. Несигурност в приблизителната оценка съществува по отношение на актюерските допускания, която може да варира и да окаже значителен ефект върху стойността на задълженията за изплащане на дефинирани доходи и свързаните с тях разходи.

5. База за консолидация

5.1. Инвестиции в дъщерни предприятия

Дъщерното предприятие, включено в консолидацията, е както следва:

Име на дъщерното предприятие	Страна на учредяване и основно място на дейност	Основна дейност	2019 участие	2018 участие
			%	%
Булгартел Скопие ДООЕЛ	Северна Македония	Телекомуникационни услуги	100	100

Групата няма дъщерни дружества с неконтролиращо участие (НКУ).

6. Машини и съоръжения

Машините и съоръженията на Групата включват оптични кабелни линии, машини и оборудване и разходи за придобиване на нетекущи активи. Балансовата стойност може да бъде анализирана, както следва:

	Оптични кабелни линии	Машини и оборудване	Транспортни средства	Сгради	Разходи за придобиване на нетекущи активи	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Брутна балансова стойност						
Салдо към 1 януари 2019 г.	8 371	2 667	215	-	1 148	12 401
Ефект от преминаване към МСФО 16 към 1 януари 2019	5	-	-	-	-	5
Новопридобити активи	257	125	-	611	-	993
Отписани активи	-	(3)	-	-	-	(3)
Салдо към 31 декември 2019 г.	8 633	2 789	215	611	1 148	13 396
Амортизация						
Салдо към 1 януари 2019 г.	(1 824)	(1 530)	(215)	-	-	(3 569)
Амортизация	(403)	(287)	-	(25)	-	(715)
Отписани активи	-	3	-	-	-	3
Салдо към 31 декември 2019 г.	(2 227)	(1 814)	(215)	(25)	-	(4 281)
Балансова стойност към 31 декември 2019 г.	6 406	975	-	586	1 148	9 115

	Оптични кабелни линии	Машини и оборудване	Транспортни средства	Разходи за придобиване на нетекущи активи	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Брутна балансова стойност					
Салдо към 1 януари 2018 г.	8 370	2 807	215	1 148	12 540
Новопридобити активи	1	20	-	-	21
Отписани активи	-	(160)	-	-	(160)
Салдо към 31 декември 2018 г.	8 371	2 667	215	1 148	12 401
Амортизация					
Салдо към 1 януари 2018 г.	(1 428)	(1 264)	(215)	-	(2 907)
Амортизация	(396)	(426)	-	-	(822)
Отписани активи	-	160	-	-	160
Салдо към 31 декември 2018 г.	(1 824)	(1 530)	(215)	-	(3 569)
Балансова стойност към 31 декември 2018 г.	6 547	1 137	-	1 148	8 832

Разходите за придобиване на нетекущи активи в размер на 1 148 хил. лв. се отнасят до изграждане на проект за оптично кабелно трасе на територията на Р. С. Македония. През месец март 2018 г. е получено решение от Министерството на Транспорт и връзки, с което се издава на Булгартел Скопие ДООЕЛ разрешение за строеж в градска среда (Урбанистическа Съгласност) за дела на Групата от положения оптичния кабел, с което той вече е легално признат като построен от Булгартел Скопие ДООЕЛ обект и след изчисляване и заплащане на таксите към общините през териториите, на които преминава, може да бъде вписан в кадастъра на Р. С. Македония като собственост на Групата. На 06.12.2018 г., е издадено от страна на Министъра на Транспорт и връзки на Р. С. Македония, Решение на Министерството, с което се утвърждава правен статут на дела на Булгартел Скопие ДООЕЛ в оптичното кабелно трасе. През 2019 г. не е настъпила промяна в обстоятелствата по проекта за оптично трасе в Р.С. Македония.

Решението е изпратено и очаква вписване в Кадастъра на Р. С. Македония.

Всички разходи за амортизация са включени в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Разходи за амортизация на нефинансови активи”.

7. Нематериални активи

Нематериални активи на Групата включват програмни продукти, патенти, лицензии и търговски марки и права на ползване на оптични влакна. Балансовите стойности за представените отчетни периоди могат да бъдат анализирани, както следва:

	Програмни продукти	Патенти, лицензии и търговски марки	Други	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Брутна балансова стойност				
Салдо към 1 януари 2019 г.	72	15	4	91
Салдо към 31 декември 2019 г.	72	15	4	91
Амортизация				
Салдо към 1 януари 2019 г.	(72)	(7)	(4)	(83)
Начислена амортизация	-	(2)	-	(2)
Салдо към 31 декември 2019 г.	(72)	(9)	(4)	(85)
Балансова стойност към 31 декември 2019 г.	-	6	-	6

	Програмни продукти	Патенти, лицензии и търговски марки	Други	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Брутна балансова стойност				
Салдо към 1 януари 2018 г.	72	15	4	91
Салдо към 31 декември 2018 г.	72	15	4	91
Амортизация				
Салдо към 1 януари 2018 г.	(72)	(7)	(4)	(83)
Салдо към 31 декември 2018 г.	(72)	(7)	(4)	(83)
Балансова стойност към 31 декември 2018 г.	-	8	-	8

Групата е извършила преглед за обезценка на нематериалните активи към 31 декември 2019 г. Не са установени индикатори за това, че балансовата стойност на активите

надвишава тяхната възстановима стойност и в резултат на това, не е призната загуба от обезценка в консолидирания финансов отчет.

Всички разходи за амортизация се включени в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Разходи за амортизация на нефинансови активи“. Групата не е заложило нематериални активи като обезпечения по свои задължения.

8. Други нетекущи вземания

Другите нетекущи вземания представляват предплатени абонаменти за поддръжка на техническо оборудване в размер на 499 хил. лв. към 31.12. 2019 г. (2018г.: 367 хил. лв.).

9. Материални запаси

	31 декември 2019	31 декември 2018
	хил. лв.	хил. лв.
Материали и консумативи	201	199

Материалните запаси не са предоставяни като обезпечение на задължения.

10. Търговски и други вземания

	31 декември 2019	31 декември 2018
	хил. лв.	хил. лв.
Търговски вземания, брутно	333	353
Обезценка	(190)	(24)
Търговски вземания	143	329
Вземания по съдебни спорове, бруто	1	2
Финансови активи	144	331
Данъчни вземания	67	12
Предплатени абонаменти и застраховки	81	47
Предоставени депозити	33	20
Авансови плащания	11	10
Вземания от застрахователни събития	-	7
Нефинансови активи	192	96
Търговски и други вземания	336	427

Всички вземания на Групата са краткосрочни. Нетната балансова стойност на търговските вземания се приема за разумна приблизителна оценка на справедливата им стойност.

Съгласно разпоредбите на МСФО 9 Групата признава очаквани кредитни загуби на база историческа събираемост и бъдещи прогнози за очакваните парични потоци от финансовите активи.

Моделът на очакваните кредитни загуби има ефект върху търговските вземания на Групата, както за активи по договор, произтичащи от МСФО 15 и за търговски вземания Групата прилага опростен подход за признаване на очакваните кредитни загуби, тъй като те не съдържат съществен компонент на финансиране.

Търговските вземания, които към 1 януари 2018 г. са били класифицирани като вземания, са обезценени чрез увеличаване на коректива за обезценка и са признати в началното салдо на неразпределената печалба към 1 януари 2018 г. при преминаването към МСФО 9.

Изменението в обезценката на вземанията може да бъде представено по следния начин:

	31 декември 2019	31 декември 2018
	хил. лв.	хил. лв.
Салдо към 1 януари	24	20
Обезценка съгласно промени в счетоводна политика	166	44
Възстановяване на загуба от обезценка	-	(40)
Салдо към 31 декември	190	24

Групата няма необезценени просрочени търговски вземания.

11. Парични средства

Паричните средства включват следните елементи:

	31 декември 2019	31 декември 2018
	хил. лв.	хил. лв.
Парични средства в банки и в брой в:		
- евро	215	1 017
- български лева	116	42
- македонски денар	43	86
Парични средства	374	1 145

Групата няма блокирани парични средства.

12. Собствен капитал

Регистрираният капитал на Дружеството-майка се състои от 6 406 на брой поименни акции с право на глас с номинална стойност в размер на 1 000 лв. за акция. На 10.11.2017 г. с решение протокол 69-2017/07.11.2017г. на СД на Български енергиен холдинг ЕАД, се джирова безусловно и неотменимо с Временно удостоверение № 003 от 23.10.2017, удостоверяващо права върху записани и изцяло платени 3 203 / три хиляди двеста и три/ броя поименни акции, с номинална стойност BGN 1000/ хиляда лева/ всяка, с номера от №0001 до № 3 203, на Електроенергиен Системен Оператор ЕАД вписано в Търговския регистър по вписванията с ЕИК 175201304, представляващи 50% / петдесет процента/ от капитала на Булгартел АД и Временно удостоверение № 004 от 23.10.2017, удостоверяващо права върху записани и изцяло платени 3 203 / три хиляди двеста и три/ броя поименни акции, с номинална стойност BGN 1000/ хиляда лева/ всяка, с номера от № 3 204 до № 6 406 на Булгартрансгаз ЕАД вписано в Търговския регистър по вписванията с ЕИК 175203478 представляващи 50% / петдесет процента/ от капитала на Булгартел АД. Промяната е отразена в Търговския регистър по партидите на новите акционери.

На 18.12.2018 г. в Търговския регистър по партидата на Булгартел е отразена промяната в правно-организационната форма.

Във връзка с това, че промените в правно-организационната форма се считат за станали известни на третите лица от момента на обявяването им, в настоящия консолидиран финансов отчет правната форма е оповестена като акционерно дружество (Булгартел АД).

12.1. Акционерен капитал

	2019	2018
	Брой	Брой
Брой издадени и напълно платени акции:		
В началото на годината	6 406	6 406
Брой издадени и напълно платени акции	6 406	6 406
Общ брой акции, оторизирани на 31 декември	6 406	6 406

	31 декември 2019	31 декември 2019	31 декември 2018	31 декември 2018
	Брой акции	%	Брой акции	%
Електроенергиен Системен Оператор ЕАД	3 203	50	3 203	50
Булгартрансгаз ЕАД	3 203	50	3 203	50

12.2. Други резерви

Другите резерви в размер на 237 хил. лв. представляват законови резерви, които се формират от Булгартел АД, като разпределение на печалбата по реда на чл. 246 от Търговския закон. Те са заделени докато достигнат една десета или по-голяма част от капитала. Източници за формиране на законовите резерви са най-малко една десета част от нетната печалба, премии от емисии на акции и средствата, предвидени в устава или по решение на общото събрание на едноличния акционер. Законите резерви могат да бъдат използвани единствено за покриване на загуби от текущия и предходни отчетни периоди.

12.3. Резерв от преоценки по планове с дефинирани доходи

Съгласно счетоводна политика на Групата по отчитането на дължими обезщетения на персонала при пенсиониране, Групата представя статистическите актюерски печалби и загуби в другия всеобхватен доход в периода на възникването им. В резултат на това натрупаният резерв към 31.12.2019 г. е отрицателна величина в размер на 14 хил. лв. при натрупаната актюерска загуба в размер на 13 хил. лв.

12.4. Преоценъчен резерв на нефинансови активи

Преоценъчният резерв на нефинансовите активи отразява увеличенията в справедливата стойност на имоти, машини и съоръжения и намаленията до степента, в която тези намаления са свързани с увеличение на същия актив, признато по-рано в друг всеобхватен доход. Натрупаният преоценъчен резерв към 31.12.2019 г. е в размер на 156 хил. лв. и е представен в консолидираният отчет за финансово състояние нетно от данъци (2018 г: 158 хил. лв.).

13. Търговски и други задължения

	31 декември 2019 хил. лв.	31 декември 2018 хил. лв.
Нетекущи:		
Предплатени услуги от клиенти	3 653	3 297
Нефинансови пасиви	3 653	3 297
Нетекущи други задължения	3 653	3 297
Текущи:		
Търговски задължения	292	315
Финансови пасиви	292	315
Данъчни задължения	11	19
Задържани гаранции	13	-
Предплатени услуги от клиенти	515	449
Други текущи задължения	6	7
Текущи търговски и други задължения	837	790
Търговски и и други задължения	4 490	4 087

Предплатените услуги от клиенти са възникнали по дългосрочни договори за предоставени неотменими права на ползване на оптични влакна. Съгласно сключените договори цената е получена авансово. Прихода се признава като текущ на линейна база за срока, за който активите са предоставени за ползване на клиентите.

През 2019 г. текущи приходи в размер на 564 хил. лв. (2018 г.: 545 хил. лв.) са отчетени в печалбата или загубата на линейна база по тези договори.

Нетната балансова стойност на текущите търговски задължения се приема за разумна приблизителна оценка на справедливата им стойност.

14. Лизинг

14.1. Задължения по лизингови договори в съответствие с МСФО 16 след 01.01.2019 г.

	2019 хил. лв.	2018 хил. лв.
Задължения по лизингови договори – нетекуща част	475	-
Задължения по лизингови договори – текуща част	44	-
Задължения по лизингови договори	519	-

Групата наема офис сграда и производствени помещения, както и ИТ оборудване. С изключение на краткосрочните договори за лизинг и лизинга на активи с ниска стойност, всеки лизинг се отразява в консолидирания отчет за финансовото състояние като актив с право на ползване и задължение по лизинг. Променливите лизингови плащания, които не зависят от индекс или променливи проценти (например, лизингови плащания, базирани на процент от продажбите на Групата) се изключват от първоначалното оценяване на пасива и актива по лизинга. Групата класифицира активите си с право на ползване по последователен начин в своите имоти, машини и съоръжения (вижте пояснение б).

Всеки лизинг обикновено налага ограничение, че активите с право на ползване могат да бъдат използвани само от Групата, освен ако Групата има договорно право да

преотдава под наем актива на трето лице. Лизинговите договори или не могат да бъдат отменени, или могат да бъдат отменени само при заплащане на значителни санкции за предсрочно прекратяване. Някои лизингови договори съдържат опция за директна покупка на основния актив по лизинга в края на срока на договора или за удължаване на лизинговия договор за следващ срок. Забранено е на Групата да продава или залага наетите активи като обезпечение. Съгласно договора за лизинг на офис сградата и производствените помещения, Групата трябва да поддържа наетите имоти в добро състояние и да върне имотите в първоначалното им състояние след изтичане на лизинговия договор. Групата е длъжна да застрахова наетите имоти, машини и съоръжения и да заплаща такси за поддръжка в съответствие с договорите за лизинг.

Бъдещите минимални лизингови плащания към 31 декември 2019 г. са както следва:

	Дължими минимални лизингови плащания						Общо
	До 1	1-2	2-3	3-4	4-5	След 5	
	година	години	години	години	години	години	
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
31 декември 2019 г.							
Лизингови плащания	61	148	55	55	55	238	612
Финансови разходи	(17)	(16)	(14)	(12)	(11)	(23)	(93)
Нетна настояща стойност	44	132	41	43	44	215	519

Лизингови плащания, които не се признават като пасив

Групата е избрала да не признава задължение по лизингови договори, ако те са краткосрочни (лизинги с очакван срок от 12 месеца или по-малко) или ако те за наем на активи с ниска стойност. Плащания направени по тези лизингови договори се признават като разход по линейния метод. В допълнение, някои променливи лизингови плащания не могат да бъдат признавани като лизингови пасиви и се признават като разход в момента на възникването им.

Разходите за 2019, свързани с плащания, които не са включени в оценката на задълженията по лизингови договори, са както следва:

	2019
	хил. лв.
Краткосрочни лизингови договори	80
Лизинг на активи с ниска стойност	-
Променливи лизингови плащания	14
	94

Към 31 декември 2019 г. Групата е поела ангажимент за плащания по краткосрочни лизингови договори и общата сума на поетите задължения към тази дата е 94 хил. лв.

Разходите за променливи лизингови плащания, които не се признават като задължения по лизингови договори, включват наеми, базирани на приходи от използването на базовия актив и допълнителни разходи за ползване на офис оборудване над определена фиксирана сума. Променливите условия на плащане се използват по редица причини, включително минимизиране на разходите за ИТ оборудване, което се използва рядко в дейността. Променливите лизингови плащания се признават като разход в периода, в който са направени.

Разходите за лихви по лизингови договори, включени във финансовите разходи за годината, приключваща на 31 декември 2019 са 13 хил. лв. (2018: 0 лв.).

Общият изходящ паричен поток за лизингови договори за годината, приключваща на 31 декември 2019 г. е 183 хил. лв.

Допълнителна информация за видовете активи с право на ползване е представена в пояснение 5.

14.2. Приходи от лизингови договори

Групата е сключило дългосрочни договори за предоставяне на неотменими права на ползване на оптични влакна на клиенти в качеството си на лизингодател по оперативен лизинг.

	2019 ХИЛ. ЛВ.	2018 ХИЛ. ЛВ.
Приходи от неотменими вещни права за оптични кабелни линии	491	476
	491	476

В качеството си на лизингодател Групата упражнява ефективен контрол върху достъпа на лизингополучателите. Това се дължи на спецификата на активите, обект на лизинговите договори. Правата по оптични кабелни линии са предплатени от клиентите на Групата. Сумите по посочените договори са оповестени в приложение 13.

Структура на лизинговите приходи

	До 1 година ХИЛ. ЛВ.	1-2 години ХИЛ. ЛВ.	2-3 години ХИЛ. ЛВ.	3-4 години ХИЛ. ЛВ.	4-5 години ХИЛ. ЛВ.	След 5 години ХИЛ. ЛВ.	Общо ХИЛ. ЛВ.
31 декември 2019 г.							
Лизингови приходи	515	385	385	375	322	2 186	4 168
Нетна настояща стойност	515	385	385	375	322	2 186	4 168

14.3. Оперативен лизинг като лизингополучател в съответствие с МСС 17 до 31.12.2018 г.

В съответствие с изискванията на МСС 17 „Лизинг” действащи през отчетната 2018 г. правата за разпореждане с актива се прехвърлят от лизингодателя върху лизингополучателя в случаите, в които лизингополучателят понася съществените рискове и изгоди, произтичащи от собствеността върху наетия актив.

Групата е лизингополучател по оперативен лизинг за наем на обекти.

Плащанията по оперативен лизингов договор се признават като разходи по линейния метод за срока на споразумението. Разходите, свързани с оперативния лизинг, напр. разходи за поддръжка и застраховки, се признават в печалбата или загубата в момента на възникването им.

Дължимите минимални плащания по договори за оперативен лизинг на Групата са представени, както следва:

	Дължими минимални лизингови плащания			
	До 1 година	От 1 до 5 години	Над 5 години	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Към 31 декември 2019 г.	80	-	-	80
Към 31 декември 2018 г.	94	-	-	94

Лизинговите плащания, признати като разход за периода са в размер на 80 хил. лв. (2018 г.: 94 хил. лв.). Тази сума включва минималните лизингови плащания.

Договорите за оперативен лизинг на Групата не съдържат клаузи за условен наем. Нито един от договорите за оперативен лизинг не съдържа опция за покупка, клаузи за увеличение или ограничения относно дивиденди, по-нататъшен лизинг или допълнителен дълг.

15. Възнаграждения на персонала

15.1. Разходи за персонала

Разходите за възнаграждения на персонала включват:

	2019 хил. лв.	2018 хил. лв.
Разходи за заплати	(591)	(583)
Разходи за социални осигуровки и социални разходи	(193)	(191)
Разходи за персонала	(784)	(774)

15.2. Пенсионни и други задължения към персонала

Пенсионните и други задължения към персонала, признати в консолидирания отчет за финансовото състояние, се състоят от следните суми:

	31 декември 2019 хил. лв.	31 декември 2018 хил. лв.
Нетекущи:		
Провизии за пенсиониране	28	26
Нетекущи пенсионни задължения към персонала	28	26
	31 декември 2019 хил. лв.	31 декември 2018 хил. лв.
Текущи:		
Провизии за пенсиониране-текуща	15	-
Задължения за заплати	48	44
Задължения за осигуровки	15	15
Задължения по неизползвани отпуски	11	8
Текущи пенсионни и други задължения към персонала	89	67

Текущата част от задълженията към персонала представляват задължения по договори със служителите на Групата, които следва да бъдат уредени през 2020 г. Другите

краткосрочни задължения към персонала възникват главно във връзка с натрупани неизползвани отпуски в края на отчетния период и различни пенсионни плащания. Тъй като нито един служител няма право на по-ранно пенсиониране, останалата част от пенсионните задължения се считат за дългосрочни.

Съгласно изискванията на Кодекса на труда при прекратяване на трудовото правоотношение, след като служителът е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, Групата е задължена да му изплати обезщетение в размер до шест брутни работни заплати. Групата е начислила правно задължение за изплащане на обезщетения на наетите лица при пенсиониране в съответствие с изискванията на МСС 19 „Доходи на наети лица” на база на прогнозираните плащания за следващите пет години, дисконтирани към настоящия момент с дългосрочен лихвен процент на безрискови ценни книжа.

Групата е разработила план за доходи на персонала при пенсиониране в съответствие с изискванията на Кодекса на труда, съгласно който всеки служител чийто стаж в Групата е:

- до 10 години, дължимата сума при пенсиониране е в размер на 2 брутни месечни заплати и
- над 10 години, дължимата сума при пенсиониране е в размер на 6 брутни месечни заплати.

Планът за доходи на персонала при пенсиониране не е финансиран.

Ръководството на Групата е направила тези предположения след консултации с независим актюер.

Задълженията за изплащане на дефинирани доходи са изчислени посредством кредитния метод на прогнозираните единици.

Кредитният метод на прогнозираните единици представя едно задължение, което ще възникне в един бъдещ момент във времето и се основава на редица предположения. От тази гледна точка метода е чувствителен по отношение на допусканията за стойностите на основните параметри, от които зависи настъпването на задължението и размера на дължимото обезщетение. Основните предположения, от които зависи размера на задължението се основават на следните демографски допускания и финансови допускания:

- прогнозиран ръст на заплатите в размер на 5% годишно от предходния период;
- процентът на дискотиране, който е използван при изчисляване на задължението в размер е в размер на 0.6 % годишно (2018г.: 1%).

Промените в провизиите за обезщетения при пенсиониране съгласно Кодекса на труда през годината са представени, както следва:

	2019	2018
	хил. лв.	хил. лв.
Провизии за пенсиониране в началото на годината	26	26
Увеличение на провизиите в резултат на служители, навършващи възрастта за пенсиониране в следващите 5 г.	3	3
Извършени плащания през периода	-	(7)
Актюерска загуба	14	4
Провизии за пенсиониране в края на годината	43	26

Актюерската, загуба, призната през 2019 г. е в резултат на разликата между очаквания и действителния опит през 2019 г. и промените в актюерските предположения, извършени в настоящата оценка.

Разликата между очаквания и действителния опит през 2019 г.

Разгледан като самостоятелен фактор, разликата между действителния опит през 2019 г. и заложените предположения в миналогодишната оценка водят до увеличение на настоящата стойност на задължението и формират актюерска загуба в размер на 9 хил. лв.

Чувствителност на резултатите към разлики между актюерските предположения и действителния опит

При различия между възприетите актюерски предположения и реално настъпилите събития (промени в смъртността, лихвите, темпа на текучество на персонала, темпа на нарастване на работната заплата и др.) е възможно в следващ отчетен период да се формира актюерска печалба или загуба.

Чувствителност на резултатите към промяна в размера на плащанията при пенсиониране или в условията за тяхното получаване

Всяка промяна в размера на плащанията при пенсиониране или в условията за тяхното получаване също би довела до промяна в размера на настоящата стойност на задълженията и до пораждаване на разход за минал трудов стаж.

Чувствителност на резултатите към промяна или разлика в политиката на признаване на актюерските печалби

При формиране на актюерските допускания е прието, че Групата признава актюерските печалби (загуби) в минималната задължителна степен, изисквана от МСС 19. В случай, че Групата възприеме друга политика на признаване, това би довело до промяна на задължението за изплащане на дефинирани доходи на персонала, признато в консолидирания отчет за финансовото състояние, както и в размера на съответния разход, признат в консолидирания отчет за приходи и разходи.

16. Отсрочени данъчни пасиви

Отсрочените данъци възникват в резултат на временни разлики и могат да бъдат представени като следва:

Отсрочени данъчни пасиви/(активи)	1 януари 2019	Признати в печалбата или загубата	31 декември 2019
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Нетекущи активи			
Машини и съоръжения	89	(2)	87
Текущи активи			-
Търговски и други вземания	-	(1)	(1)
Слаба капитализация	-	(12)	(12)
Неизползван платен отпуск	(1)	-	(1)
Начислени обезщетения при пенсиониране	(3)	(1)	(4)
Доходи на служители	(1)	(1)	(2)
	84	(17)	67
Признати като:			
Отсрочени данъчни активи	(5)		(20)
Отсрочени данъчни пасиви	89		87
Нетно отсрочени данъчни пасиви	84		67

Отсрочените данъци за сравнителния период 2018 г. могат да бъдат обобщени, както следва:

Отсрочени данъчни пасиви/(активи)	1 януари 2018	Признати в печалбата или загубата	31 декември 2018
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Нетекущи активи			
Машини и съоръжения	103	(14)	89
Текущи активи			-
Неизползван платен отпуск	(2)	1	(1)
Начислени обезщетения при пенсиониране	(3)	-	(3)
Доходи на служители	(1)	-	(1)
	97	(13)	84
Признати като:			
Отсрочени данъчни активи	(6)		(5)
Отсрочени данъчни пасиви	103		89
Нетно отсрочени данъчни пасиви	97		84

17. Приходи от договори с клиенти

Приходите от договори с клиенти се генерират с течение на времето. Приходите от договори с клиенти могат да бъдат анализирани по източници, както следва:

	2019	2018
	хил. лв.	хил. лв.
Пренос на данни	1 520	1 636
Интернет услуга	313	315
Годишна поддръжка на оптични влакна	259	242
Колокация	86	84
Инсталационни такси	31	20
Техническа поддръжка	-	28
Други	22	19
	2 231	2 344

18. Други приходи

Другите приходи на Групата включват:

	2019	2018
	хил. лв.	хил. лв.
Възстановени обезценки на вземания МСФО 9	-	41
Други	6	2
	6	43

19. Разходи за материали

Разходите за материали включват:

	2019	2018
	хил. лв.	хил. лв.
Гориво, авточасти и принадлежности	(20)	(29)
Спомагателни материали	(6)	(5)
Други	(17)	(6)
	(43)	(40)

20. Разходи за външни услуги

Разходите за външни услуги включват:

	2019	2018
	хил. лв.	хил. лв.
Такса колокация, пренос на данни, оптична свързаност, наем влакна и IP транзит	(1 137)	(1 160)
Наем помещения	(94)	(104)
Консултантски услуги, експертни оценки, хонорари	(73)	(24)
Ел. енергия и комунални	(69)	(61)
Наем на канална мрежа	(64)	(60)
Абонаменти и абонамента техническа поддръжка	(44)	(97)
Застраховки	(16)	(16)
Разходи свързани с поддръжка на автомобили	(11)	(14)
Комуникационни услуги	(7)	(8)
Инсталационни такса	(4)	(4)
Други	(48)	(102)
	(1 567)	(1 650)

21. Други разходи

Другите разходи на Групата включват:

	2019 ХИЛ. ЛВ.	2018 ХИЛ. ЛВ.
Командировки	(15)	(8)
Неустойки по търговски договори	(10)	(18)
Други	(161)	(6)
	(186)	(32)

22. Финансови приходи и разходи

Финансовите разходи за представените отчетни периоди могат да бъдат анализирани, както следва:

	2019 ХИЛ. ЛВ.	2018 ХИЛ. ЛВ.
Разходи за лихви по финансови пасиви, оценявани по амортизирана стойност:		
Разходи за лихви по заеми, получени от БЕХ ЕАД	(122)	(137)
Разходи за лихви по лизингови договори	(13)	-
Общо разходи за лихви по финансови задължения, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата	(135)	(137)
Банкови такси	(2)	(3)
Загуба от промяна във валутните курсове	(2)	(20)
Финансови разходи	(139)	(160)

Финансовите приходи за представените отчетни периоди могат да бъдат анализирани, както следва:

	2019 ХИЛ. ЛВ.	2018 ХИЛ. ЛВ.
Печалба от промяна във валутни курсове	-	13
Финансови приходи	-	13

23. Данъчно облагане

Очакваните приходи от данък, базирани на приложимата данъчна ставка в юрисдикциите, в които Групата функционира, и действително признатите данъчни приходи в печалбата или загубата могат да бъдат равнени, както следва:

	2019 ХИЛ. ЛВ.	2018 ХИЛ. ЛВ.
Загуба преди данъчно облагане	(708)	(602)
Данъчна ставка	10%	10%
Данъчен ефект от:	-	-
Корекции за приходи, освободени от данъчно облагане:		
Увеличения на финансовия резултат за данъчни цели	89	83
Корекции за разходи, непризнати за данъчни цели:		
Намаления на финансовия резултат за данъчни цели	(72)	(70)
Отсрочени данъчни приходи:		
Възникване и обратно проявление на временни разлики	17	13
Приходи от данъци върху дохода	17	13

24. Сделки със свързани лица

Краен Собственик на капитала на предприятията собственици на капитала на Групата

„Български Енергиен Холдинг“ ЕАД

Собственик на капитала на „Български Енергиен Холдинг“ ЕАД

Българската държава чрез Министъра на Енергетиката

Собственици на капитала на Групата

„Булгартрансгаз“ ЕАД

„Електроенергиен системен оператор“ ЕАД

Предприятия, които са под общ съвместен контрол с Групата (предприятия в група на предприятието майка):

„Национална Електрическа Компания“ ЕАД

„АЕЦ Козлодуй“ ЕАД

„ТЕЦ Марица Изток 2“ ЕАД

„Мини Марица-изток“ ЕАД

„Булгаргаз“ ЕАД

„Газов Хъб Балкан“ ЕАД

„АЕЦ Козлодуй – Нови мощности“ ЕАД

„ВЕЦ Козлодуй“ ЕАД

„Интерприборсервиз“ ООД

„ТЕЦ Марица Изток 2 (9 и 10)“ ЕАД

„ПФК Берое-Стара Загора“ ЕАД

„Енергийна инвестиционна компания“ ЕАД -в ликвидация

Асоциирани и съвместни предприятия за група БЕХ:

Ай Си Джи Би АД

Южен поток България АД

КонтурГлобал Марица Изток 3 АД

КонтурГлобал Оперейшънс България АД

ЗАД "Енергия"

ПОД „Алианс България“ АД

ХЕК „Горна Арда“ АД

Трансболкан Електрик Пауър Трейдинг С.А. – NECO S.A.

Ключов ръководен персонал на предприятието:

1. Моника Александрова – Член на СД

2. Ирена Узунова – Член на СД

3. Пламен Църноречки – Член на СД и Изпълнителен директор

Продажбите и покупките на свързани лица се извършват по договорени цени. Неиздължените салда в края на отчетния период са необезпечени (с изключение на споразуменията за разсрочване), безлихвени (с изключение на заемите и споразуменията за разсрочване) и уреждането им се извършва с парични средства. За вземанията или задълженията към свързани лица не са предоставени или получени гаранции.

Групата е получила субординиран заем от Български енергиен холдинг ЕАД (БЕХ ЕАД).

Транзакциите със свързани лица не са извършвани при специални условия и не са предоставяни или получавани никакви гаранции.

Сделките и транзакциите между Групата и нейните свързани лица са както следва:

Продажбите и покупките на свързани лица се извършват по договорени цени. Неиздължените салда в края на отчетния период са необезпечени (с изключение на споразуменията за разсрочване), безлихвени (с изключение на заемите и споразуменията за разсрочване) и уреждането им се извършва с парични средства. За вземанията или задълженията към свързани лица не са предоставени или получени гаранции.

Свързаните лица на Групата включват собствениците, дъщерното дружество, други описани по-долу. Транзакциите със свързани лица не са извършвани при специални условия и не са предоставяни или получавани никакви гаранции.

Сделките и транзакциите между Групата и нейните свързани лица са както следва:

24.1. Сделки със собствениците

	2019 хил. лв.	2018 хил. лв.
Сделки с БЕХ ЕАД		
- продажба на услуги на БЕХ ЕАД	5	25
- получени услуги от БЕХ ЕАД	1	-
- разходи за лихви по получен заем от БЕХ ЕАД	122	137
Сделки с "Булгартрансгаз" ЕАД		
- продажба на услуги на Булгартрансгаз ЕАД	49	49
- продажба на услуги на Булгаргаз ЕАД	7	15
- покупки на услуги от Булгартрансгаз ЕАД	336	342
- начислени лихви Булгартрансгаз ЕАД	-	18
- депозит Булгартрансгаз ЕАД	-	13
Сделки с "ЕСО" ЕАД		
- покупки на услуги от ЕСО ЕАД	16	16

24.2. Сделки с други свързани лица под общ контрол

	2019 хил. лв.	2018 хил. лв.
Продажба на услуги		
- продажба на услуги на Мини Марица-изток ЕАД	4	4

24.3. Сделки с ключов управленски персонал

Ключовият управленски персонал на Групата включва членовете на Съвета на директорите. Възнагражденията на ключовия управленски персонал включват следните разходи:

	2019 хил. лв.	2018 хил. лв.
Краткосрочни възнаграждения:		
Заплати, включително бонуси	135	122
Разходи за социални осигуровки и придобивки	12	19
Общо краткосрочни възнаграждения	147	141

25. Разчети със свързани лица в края на годината

	31 декември 2019	31 декември 2018
	хил. лв.	хил. лв.
Текущи вземания		
- Булгаргаз ЕАД – предоставени услуги	1	1
Търговски вземания от свързани лица	1	1
Общо текущи вземания от свързани лица	1	1
Общо вземания от свързани лица	1	1
Нетекущи задължения		
- БЕХ ЕАД по получени заеми, в т.ч.:		
- главница	1 011	1 544
Общо нетекущи задължения към свързани лица	1 011	1 544
Текущи задължения		
- БЕХ ЕАД по получени заеми в т.ч.:		
- главница	1 199	1 338
- лихви	27	23
Получени заеми от свързани лица	1 226	1 361
- Булгартрансгаз ЕАД – получени услуги	19	25
Търговски задължения към свързани лица	19	25
Общо текущи задължения към свързани лица	1 245	1 386
Общо задължения към свързани лица	2 256	2 930

Получени заеми от БЕХ ЕАД

С решение на СД на БЕХ Протокол 52-2019/06.08.2019 г. се променя срока на плащане на главница по договор за заем №95-2016г. между "Булгартел" АД и "БЕХ" ЕАД. Срок на действие до 31.12.2021 г., срок на изплащане на главница - 30 месеца, считано за периода от 31.07.2019 г. до 31.12.2021 г.

Към 31.12.2019 г. начислената лихва по кредитното споразумение е в размер на 122 хил. лв. Към 31.12.2019 г. Булгартел АД има падежирали непогасени задължения по главницата по заема в размер на 235 хил. лв. (2018 г.: 0 лв.). На 31.01.2020 г. Булгартел АД е сключило анекс за удължаване на срока на договора. Към датата на съставяне на настоящия консолидиран финансов отчет, Групата няма просрочия.

26. Равнение на задълженията, произтичащи от финансова дейност

	Дългосрочни търговски заеми свързани лица хил. лв.	Задължения по лизингови договори хил. лв.	Общо хил. лв.
1 януари 2019 г.	2 905	5	2 910
Парични потоци:			
Плащания	(790)	(183)	(973)
Непарични промени:			
Сключени договори	-	661	661
Начислени лихви	122	13	135
Други непарични изменения	-	23	23
31 декември 2019 г.	2 237	519	2 756

	Дългосрочни търговски заеми свързани лица хил. лв.	Общо хил. лв.
1 януари 2018 г.	2 894	2 894
Парични потоци:		
Плащания	(125)	(125)
Непарични промени:		
Начислени лихви	136	136
31 декември 2018 г.	2 905	2 905

27. Безналични сделки

През представените отчетни периоди Групата е осъществила следните инвестиционни и финансови сделки, при които не са използвани пари или парични еквиваленти и които не са отразени в консолидирания отчет за паричните потоци:

- Групата е придобила нетекущи активи по лизингови договори в размер на 661 хил. лв. (2018 г: 0 лв.).

28. Условни активи и условни пасиви

През годината няма предявени гаранционни или правни иски към Групата.

Ръководството на Групата не счита, че съществуват съществени рискове в резултат на динамичната фискална и регулаторна среда в България и Македония, които биха наложили корекции в консолидирания финансов отчет за годината, приключила на 31 декември 2019 г.

29. Категории финансови активи и пасиви

Балансовите стойности на финансовите активи и пасиви на Групата могат да бъдат представени в следните категории:

Финансови активи	31 декември 2019 хил. лв.	31 декември 2018 хил. лв.
Кредити и вземания		
Търговски и други вземания	144	331
Търговски вземания от свързани лица	1	1
Парични средства	374	1 145
	519	1 477
Финансови пасиви	31 декември 2019 хил. лв.	31 декември 2018 хил. лв.
Финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност:		
Получени заеми от свързани лица	2 237	2 905
Търговски и други задължения	292	315
Търговски задължения към свързани лица	19	25
Задължения по лизингови договори	519	-
	3 067	3 245

Вижте пояснение 4.10 за информацията относно счетоводната политика за всяка категория финансови инструменти. Описание на политиката и целите за управление на риска на Групата относно финансовите инструменти е представено в пояснение 30.

30. Рискове, свързани с финансовите инструменти

Цели и политика на ръководството по отношение управление на риска

Групата е изложена на различни видове рискове по отношение на финансовите си инструменти. Най-значимите финансови рискове, на които е изложена Групата са пазарен риск, кредитен риск и ликвиден риск.

Управлението на риска на Групата се осъществява от централната администрация на Групата в сътрудничество със съвета на директорите. Приоритет на ръководството е да осигури краткосрочните и средносрочни парични потоци, като намали излагането си на финансови пазари.

Групата не се занимава активно с търгуването на финансови активи за спекулативни цели, нито пък издава опции.

Най-съществените финансови рискове, на които е изложена Групата, са описани по-долу.

30.1. Анализ на пазарния риск

Вследствие на използването на финансови инструменти Групата е изложена на пазарен риск и по-конкретно на риск от промени във валутния курс, лихвен риск, както и риск от промяната на конкретни цени, което се дължи на оперативната и инвестиционната дейност на Групата.

30.1.1. Лихвен риск

Политиката на Групата е насочена към минимизиране на лихвения риск при дългосрочно финансиране. Към 31 декември 2019 г. Групата е изложена на риск от промяна на пазарните лихвени проценти по заеми, които са получени от и предоставени на свързани лица, които са с променлив лихвен процент. Всички други финансови активи и пасиви на Групата са с фиксирани лихвени проценти.

Изменението на годишния нетен финансов резултат след данъци и на собствения капитал към вероятна промяна на лихвените проценти по заемите с плаващ лихвен процент, базиран на ОЛП в България, в размер на +/- 0.01 % (за 2018 г. +/- 0.01) към 31 декември 2019 г. за Групата е незначителен. Тези промени се определят като вероятни въз основа на наблюдения на настоящите пазарните условия. Изчисленията се базират на промяната на средния пазарен лихвен процент и на финансовите инструменти, държани от Групата към края на отчетния период, които са чувствителни спрямо промени на лихвения процент. Всички други параметри са приети за константни.

30.1.2. Други ценови рискове

Групата не е изложена на други ценови рискове.

30.2. Анализ на кредитния риск

Кредитният риск представлява рискът даден контрагент да не заплати задължението си към Групата. Групата е изложена на този риск във връзка с различни финансови инструменти, като напр. при предоставянето на заеми и възникване на вземания от клиенти. Излагането на Групата на кредитен риск е ограничено до размера на балансовата стойност на финансовите активи, признати в края на отчетния период, както е посочено по-долу:

	31 декември 2019 хил. лв.	31 декември 2018 хил. лв.
Групи финансови активи – балансови стойности:		
Кредити и вземания		
Търговски и други вземания	145	332
Парични средства	374	1 145
Балансова стойност	519	1 477

Групата редовно следи за неизпълнението на задълженията на свои клиенти и други контрагенти, установени индивидуално или на групи, и използва тази информация за контрол на кредитния риск. Политика на Групата е да извършва трансакции само с контрагенти с добър кредитен рейтинг.

Групата няма необезценени търговски вземания с изтекъл срок на плащане.

По отношение на търговските и други вземания Групата не е изложена на значителен кредитен риск към нито един отделен контрагент или към група от контрагенти, които имат сходни характеристики. Търговските вземания се състоят от голям брой клиенти в една индустрии и географски области. На базата на исторически показатели, ръководството счита, че кредитната оценка на търговски вземания, които не са с изтекъл падеж, е добра.

Кредитният риск относно пари и парични еквиваленти се счита за несъществен, тъй като контрагентите са банки с добра репутация и висока външна оценка на кредитния рейтинг.

Балансовите стойности описани по-горе, представляват максимално възможното излагане на кредитен риск на Групата по отношение на тези финансови инструменти.

30.3. Анализ на ликвидния риск

Ликвидният риск представлява рискът Групата да не може да погаси своите задължения. Групата посреща нуждите си от ликвидни средства, като внимателно следи плащанията по погасителните планове на дългосрочните финансови задължения, както и входящите и изходящи парични потоци, възникващи в хода на оперативната дейност. Нуждите от ликвидни средства се следят за различни времеви периоди - ежедневно и ежеседмично, както и на базата на 30-дневни прогнози. Нуждите от ликвидни средства в дългосрочен план - за периоди от 180 и 360 дни, се определят месечно. Нуждите от парични средства се сравняват със заемите на разположение, за да бъдат установени излишъци или дефицити. Този анализ определя дали заемите на разположение ще са достатъчни, за да покрият нуждите на Групата за периода.

Групата държи пари в брой, за да посреща ликвидните си нужди за периоди до 30 дни. Средства за дългосрочните ликвидни нужди се осигуряват чрез заеми в съответния размер.

Към 31 декември 2019 г. падежите на договорните задължения на Групата (съдържащи лихвени плащания, където е приложимо) са обобщени, както следва:

31 декември 2019г.

Финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност:

Търговски и други задължения

Търговски задължения към свързани лица

Получени заеми от свързани лица

Задължения по лизингови договори

Общо

Текущи	Нетекущи
До 12 месеца	От 1 до 5 години
хил. лв.	хил. лв.
292	-
19	-
1 226	1 011
44	475
1 581	1 486

В предходните отчетни периоди падежите на договорните задължения на Групата са обобщени, както следва:

31 декември 2018г.

Финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност:

Получени заеми от свързани лица

Търговски и други задължения

Търговски задължения към свързани лица

Общо

Текущи	Нетекущи
До 12 месеца	От 1 до 5 години
хил. лв.	хил. лв.
1 361	1 544
315	-
25	-
1 701	1 544

Стойностите, оповестени в този анализ на падежите на задълженията, представляват недисконтираните парични потоци по договорите, които могат да се различават от балансовите стойности на задълженията към отчетната дата.

Финансовите активи като средство за управление на ликвидния риск

При оценяването и управлението на ликвидния риск Групата отчита очакваните парични потоци от финансови инструменти, по-специално наличните парични средства и търговски вземания. Наличните парични ресурси и търговски вземания не надвишават значително текущите нужди от изходящ паричен поток. Съгласно сключените договори всички парични потоци от търговски и други вземания са дължими в срок до шест месеца.

31. Оценяване по справедлива стойност

31.1. Оценяване по справедлива стойност на финансови инструменти

Справедливата стойност на финансови инструменти е представена в сравнение с тяхната балансова стойност към края на отчетните периоди в следната таблица:

Финансови активи

	Към 31 декември 2019 г.		Към 31 декември 2018 г.	
	Справедлива стойност	Балансова стойност	Справедлива стойност	Балансова стойност
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Кредити и вземания:				
Търговски и други вземания	144	144	331	331
Търговски вземания от свързани лица	1	1	1	1
Парични средства	374	374	1 145	1 145
	519	519	1 477	1 477

Финансови пасиви	Към 31 декември 2019 г.		Към 31 декември 2018 г.	
	Справедлива стойност хил. лв.	Балансова стойност хил. лв.	Справедлив а стойност хил. лв.	Балансова стойност хил. лв.
Финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност:				
Получени заеми от свързани лица	2 237	2 237	2 905	2 905
Търговски и други задължения	292	292	315	315
Търговски задължения към свързани лица	19	19	25	25
	2 548	2 548	3 245	3 245

31.2. Оценяване по справедлива стойност на нефинансови активи

Следната таблица представя нивата в йерархията на нефинансови активи към 31 декември 2019 г. и 31 декември 2018 г., оценявани периодично по справедлива стойност:

	Ниво 3 2019 хил. лв.	Ниво 3 2018 хил. лв.
- оптични кабели	5 339	5 589
- машини и оборудване	940	1 137
	6 279	6 726

Справедливата стойност на оптични кабелни линии и машини и оборудване на Групата е определена на базата на доклади на независими лицензирани оценители.

32. Политика и процедури за управление на капитала

Целите на Групата във връзка с управление на капитала са:

- да осигури способността на Групата да продължи да съществува като действащо предприятие; и
- да осигури адекватна рентабилност за собствениците, като определя цената на продуктите и услугите си в съответствие с нивото на риска.

Групата наблюдава капитала на базата на съотношението на коригирания капитал към нетния дълг.

Групата определя коригирания капитал на основата на балансовата стойност на собствения капитал и субординирания дълг, представени в отчета за финансовото състояние.

Субординираният дълг включва необезпечените заеми на Групата.

Нетният дълг включва сумата на всички задължения, търговските и други задължения, намалена с балансовата стойност на парите и паричните еквиваленти.

	31 декември 2019	31 декември 2018
	хил. лв.	хил. лв.
Собствен капитал	3 083	3 785
+Субординиран дълг	2 237	2 905
Коригиран капитал	5 320	6 690
Общо задължения, търговски и други задължения	5 212	4 289
- Пари и парични еквиваленти	(374)	(1 145)
Нетен дълг	4 838	3 144
Съотношение на коригиран капитал към нетен дълг	1: 0.91	1:0.47

33. Събития след края на отчетния период

Не са възникнали коригиращи събития или други значителни некоригиращи събития между датата на консолидирания финансов отчет и датата на одобрението му за публикуване с изключение на посоченото по-долу.

В началото на 2020 г. поради разпространението на нов коронавирус (Covid-19) в световен мащаб се появиха затруднения в бизнеса и икономическата дейност на редица предприятия и цели икономически отрасли. На 11.03.2020 г. Световната здравна организация обяви и наличието на пандемия от коронавирус (Covid-19). Тъй като ситуацията и предприетите мерки от държавните власти са изключително динамични, ръководството на Групата не е в състояние да оцени влиянието на коронавирус пандемията върху бъдещото финансово състояние и резултатите от дейността и, но счита, че въздействието ще има негативен ефект върху дейността на Групата.

34. Одобрение на финансовия отчет

Консолидираният финансов отчет към 31 декември 2019 г. (включително сравнителната информация) е одобрен и приет от Съвета на директорите на 01 април 2020 г.